Otuz ikinci sene. Sayı: 4401 – 45

Tasviri Efkâr

Başmuharriri: EBÜZZİYA zade VELİD

MÜSTAKİL YEVMİ GAZETE

Telefon: 20520
Telg. Tasviriefkâr İstanbul

Cumartesi 15 Haziran 1940

Sayın karilerimize:

Zengin hediyeli

İstifadeli, eğlenceli yeni müsabakamızı pek yakında ilân edeceğiz.

Sana senden gelir ancak bir işte dad lâzımsa
Ümidin kes zaferden gayrıdan imdat lâzımsa!
Namık Kemal
(Şerhi 3 üncü sahifemizdedir)

ALMANLAR DÜN PARİSİ İŞGAL ETTİLER

İtalya Deniz Ve Havada Kuvvetlerini Pantelarya Adasına Topladı

Malta dün beş defa tayyare hücumuna uğradı, Ingiliz tayyareleri Mısır hududunda bazı mevkilere taarruz ettiler

Parisin hazin Sukutu etrafında

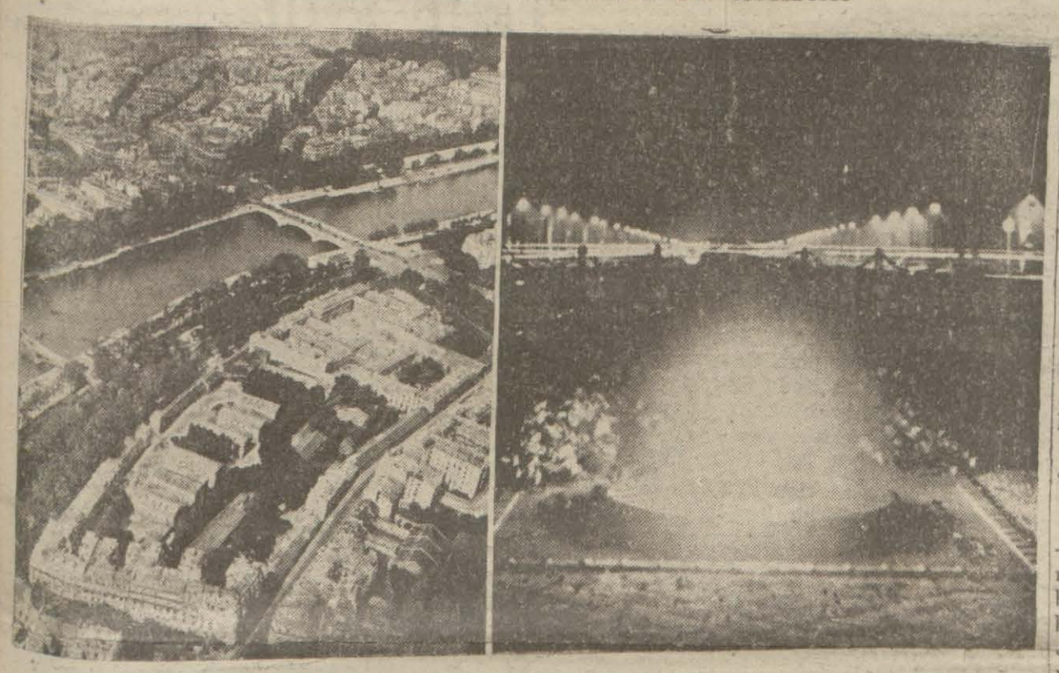

Dündenberi ağyar ellerine geçmiş olan Paris
Gündüzleri böyle sevimli ve cazibeli — Geceleri de böyle nurlara mustağrakdı

Fransız Cephesine Ingiliz Kuvvetleri Sevkedildi

Almanlar Maginotya Cepheden Ve Geriden Taarruza Başladılar

Almanlar Romilly ve Saint Didierde çok şiddetli tazyikte bulunuyorlar, Reynaud'un hitabesi Amerikada iyi karşılandı

Berlin, 14 (A.A.) — D. N. B. Ajansının bildirdiğine göre, Alman kıtalarının Parise girmesini ve Norveç seferinin neticelenmesi sebebile, B. Hitler Almanyada bütün evlerin üç gün bayraklarla donatılmasını ve çanların her gün on beş dakika çalınmasını emretmiştir.

Reynaud'ya Amerikanın Cevabı

Vaşington, 14 (A.A.) — Reuter:

B. Reynaud'nun hitabı hakkında dün akşam Beyaz Sarayda şu sözler söylenmiştir:

«Hâlen yapılması mümkün olan herşey yapılmaktadır.»

Bu mütalea, dün akşam elde edilen yegâne mütaleadır.

Fransa Ordusu Yıpranmadı

Fransada bir mahal, 14 (A.A.) — Fransız Harbiye Nezareti namına söz söylemiye salâhiyettar bir zat, dün akşam şu beyanatta bulunmuştur:

uzDavizden Maginot hattının yıpranmamış bir haldedir.

Son günlerde Amerika gelen bombardıman tayyareleri, çok müessir olmuştur. Fakat bu tayyarelerden daha çok miktarda gelmesi lâzımdır.

Tekzip Edilen Bir Haber

Londra, 14 (A.A.) — Londra askerî mahfilleri, Manş denizinden Montmedy'de Maginot hattına kadar bütün Fransız cephesinde gösterdiği faaliyet sadece kesif mahiyetinde olup, deniz

(Devamı sayfa 3, sütun 4 te)

(Devamı sayfa 3, sütun 1 de)

Alp hududunda bazı keşif

İtalya, Akdenizde büyük bir deniz harbine hazırlanıyor

Majino hattından itibaren Havre kadar son vaziyeti ve Fransa hükûmetinin nakletmiş olduğu Tours şehrini gösteren harita

Günün yazısı

(Paris)in Sukutu

Alman Propaganda Nazırı M. Geobels bundan altı ay evvel irad ettiği bir nutukta 15 haziranda Parise gireceklerini, 15 ağustosta da sulhü yapacaklarını söylemişti. Biz o zaman bu sözü bir propaganda nazırı için ileri sürülmesi tabii olan balâpervazane iddialardan addederek fazla ehemmiyet vermemiştik. Halbuki Almanlar dün Parisi işgal ettiler. Dünkü gün haziranın 14 üne müsadif olduğuna göre, Almanlar, altı ay evvel tayin ettikleri tarihten ancak bir gün farkla Parisi elde etmiş oluyorlar.

Parisin sukutu Fransa topraklarında devam etmekte olan müthiş boğuşmanın akıbeti üzerinde kat'i bir tesiri haiz olamaz. Askerlik noktai nazarından Parisle (Lille) şehrinin veya küçük (Chateau - Thierry) kasabasının hiçbir farkı yoktur. Harp icabı bir ordu bir şehri de, bir eyaleti de, hattâ bazan beş on eyaleti de terkedip çekilebilir. Bir kumandan, hiçbir vakit siyasî ve hissî tesirler altında kalamaz. Onun gayesi düşmanı istediği yere çekmek, çekinciye kadar oyalamak, sonra tam arzu ettiği yerde ona kat'î darbeyi indirmektir. O cihetle bugün faik Alman kuvvetleri karşısında, Fransız ordularını zedelet-meksizin, onlara harp kabiliyetini kaybettirmeksizin vaziyetin icabatına göre hareket etmekte olan Fransız Başkumandanlığı Parisi terkederken belki hiçbir teessür bile duymamıştır. Onun, Fransanın maruz kaldığı istilâ ve işgal akınına karşı şüphesiz esaslı bir plânı vardır. O plânın tatbik zamanı gelinciye kadar ihtimal ki daha birçok şehirler ve topraklar terkedilecektir.

Askerlik noktai nazarından Paris işgalinin mahiyeti işte bundan ibarettir. Fakat bu müessif vak'anın bir de Garp medeniyeti nok-

(Devamı sahife 5, sütun 3 te)

Ebüzziya Zade
VELİD

Fransızlar, Venediğe Bomba, Romaya Beyanname Attılar

Vaşington, 14 (Hususî) — Buraya gelen haberlere göre, İtalyanın harbe girdiği 4 gün zarfında gösterdiği faaliyet sadece kesif mahiyetinde olup, deniz

(Devamı sayfa 3, sütun 4 te)

Fransada Son Harp Vaziyeti

Paris Almanların eline geçti ve harbin ikinci safhası bitti

Yazan: General Ali İhsan Sâbis

Eski Ordu Kumandanlarından

5 Haziranda Weygand hattına karşı başlamış olan Alman taarruzu 9 haziranda son şiddetini almıştı. 10 haziranda intişar eden yazımızda müttefiklerin Seine ve Marne nehirleri gerisine ve Paris müstahkem mevkii önüne kadar çekilmelerini muhtemel görmüştük. Bu ihtimal tahakkuk etti. 9 haziran akşamı müttefikler artık Somme - Aisne büyük mey-

(Devamı sahife 2, S. 1 de)

Fiyat Murakabe Komisyonları Teşkil Ediliyor

İhtikâra Sapacak Tüccarların Nazarı Dikkatine

Ankara, 14 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden bildirilmiştir:

1 — 8 haziran tarihli Resmî Gazetede neşredilmiş olan 29 numaralı Millî Korunma kararnamesile bütün vilâyet merkezlerinde birer «Fiyat Mürakabe Komisyonu» ihdas edilmiştir.

Kararnamenin neşrini müteakip, Ankara, İstanbul ve İzmir komisyonlarının teşkilâtı ikmal edilmiş ve diğer vilâyetlerde de, kararnamenin ikinci maddesinin dördüncü fıkrasında yazılı şahıslar arasından seçimleri yapılan aza ile, komisyonların kurulmasına geçilmiştir. Şimdiye kadar 30 vilâyetin komisyon teşkilâtı ikmal edilmiş olup bir iki gün zar-

(Devamı sayfa 5, sütun 1 de)

Biraz da kendi irfan hayatımızla meşgul olalım

İslâm Ansiklopedisini tercüme edon heyet bu çetin işi başarmak yolundaki mesaisi esnasında

" Büyük masada sağdan birinci resim, heyete riyaset eden doktor Adnandır. „

"Gazetelerin hergün sahifelerini baştan aşağı doldurmakta olan harp haberlerinin ve şamatalarının, bizim gibi karilerimizin de başlarını yormakta olduğunu tahmin ediyoruz. Bu yorgunluğu kısmen olsun izaleye yardımı olur ümidile, bugün irfan hayatımıza ait mühim bir teşebbüs hakkında karilerimize malûmat vermeği muvafık bulduk. Her elde memleketimizde mühim bir Ansiklopedinin tercüme edilmekte bulunması, bizleri, Garp cephesinde bir şehirde yüz bina yakıldığı veya bin kişi öldürüldüğü gibi münasebetsiz haberlerden çok ziyade alâkadar eder. Onlar çok manasız ve bir o kadar da neticesiz surette memleketlerini, medeniyetlerini ve milletlerini, yakıp, yıkıp itlâf ededursunlar, bizde ona mukabil memleketimizi ve milletimizi maddeten ve manen kuvvetlendirecek esbap ile uğraşalım.„

TAHRİR HEYETİ

İslâm Ansiklopedisi Nedir Ve Nasıl Tercüme Ediliyor?

Maarif Vekâletince intihap olunmuş bir heyeti ilmiye tarafından tercüme ettirilmekte olan İslâm Ansiklopedisi-

nız bu kısım tekrar elden geçirilerek tamamile arzuya ve matluba muvafık

(Devamı sayfa 5, sütun 4 te)

HİTLER'İN BEYANATI

Bir Gazeteciye Söylediğine Nazaran Müstemleke Verilirse Sulha Razı Olacak

Parti Grupunda

Mebuslar Başvekil ve Hariciye Vekilinin izahatı üzerine Hükûmetin hattıhareketini tasvip etti

Ankara, 14 (A.A.) — C. H. P. B. M. M. Grupu, bugün (14/6/1940) saat 11 de Reis vekili Seyhan mebusu Hilmi Uran'ın reisliğinde toplandı.

(Devamı sayfa 3, sütun 5 te)

Vaşington, 14 (Hususî) — Hitler, kendisile görüşmek istiyen Paul Wigand adındaki bir gazeteciyi kabul ederek sorduğu bir çok suallere cevap vermiş, ve ezcümle şu beyanatta bulunmuştur:

«Amerika Amerikalıların, Avrupa Avrupalılarındır. Eğer Monroe esaslarına hürmet edilseydi cidden çok iyi olurdu.

Amerikanın Avrupa işlerine karışmağa hiçbir hakkı yoktur. Çünkü Amerikaya karşı arazi

(Devamı sahife 5, sütun 5 te)

Büyük Millet Meclisinde

Ankara, 14 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Şemsettin Günaltayın başkanlığında toplanarak Arzuhal Encümeninin 29/4/940 tarihli karar cetvelindeki bir kararın umumî heyette müzakeresine ait olarak Nazım Poroy (Tokat) tarafından verilen takrirle, yeni Arzuhal Encümeninin 1/12/939 tarihli karar cetvelindeki bir kararın umumî heyette müzakeresi için Ziya Karamürsel (İstanbul) un vermiş olduğu takrir ve bunlara ait mazbataları müzakere ve tasvip eylemiştir.

Meclis, eylûl-ikinciteşrin 1939 aylarına ait Divanı Muhasebat raporunun üçüncü fıkrası hakkındaki Maliye Encümeni mazbatasını da tasvip ettikten sonra hâkimler

(Devamı sahife 5, sütun 2 de)

Fransada Son Harp Vaziyeti

Yazan : General Ali İhsan Sâbis

Eski Ordu Kumandanlarından

(1 inci sayfamızdan devam)

dan muharebesini kaybetmiş - lerdir. Bundan sonra Fransız - lar Seine ve Marne nehirleri gerisine çekilerek orada müdafaa tertibatını almak kararını verdiler. İstihkâmları ve tabyaları her ne kadar eski ise de 25 sene evvel olduğu gibi bugün için de Paris, bir müstahkem mevki veya ordugâhtı. Mevcut tabyaları herhalde toprak üzerinde acele kazılan siperlerden daha çok iyi idi. Seine ve Marne nehirlerinin müdafaasına karar veren Fransızların Parisi derakap terketmeleri caiz olamazdı. Çünkü şehir bu iki nehrin birleştiği yerdedir. Şehrin şimal tarafından müdafaa tertibatı alınmazsa Seine ve Marne müdafaa hatlarının kıymetleri olamazdı. Paris bir kale şeklinde her tarafı kapatılarak müdafaa edilecek değildi. Ancak Seine ve Marne müdafaa hatlarının düğüm noktası ve bir kısmı olarak şimal tarafında müdafaa olunacaktı. Bu hal Paris şehrinin bir kale değil, bir açık şehir olduğunu ilâna ve kabule mâni değildi.

Manş denizi kenarında Bresle deresi gerisindeki İngiliz ve Fransız kuvvetlerini Rouen istikametinde ilerliyen Alman motörlü fırkalarının tazviki altında deniz kenarına sıkışacaklarını ve esir olmalarının muhtemel bulunduğunu yazmıştık. Bunlar da tahminimiz gibi kurtulamadılar. Saint - Valery limanında vapurlara binmek istemişlerse de cüz'i bir kısmı buna muvaffak olmuş ve vâki kuvvet 12 haziranda, biri kolordu kumandanı, diğerleri fırka kumandanı olmak üzere beş Fransız Generali ve bir İngiliz Generali ve 26 binden fazla subay ve er esir düşmüşlerdir. Yine bir çok ganimetler, top ve tanklar Almanların eline geçmiştir. Rouen'i 9 haziranda zapteden Almanlar bu şehir civarında ve doğu cenubunda bir kaç yerden Seine nehrini geçen motörlü fırkalarile Parisin batı ve ba Seine nehrinin müdafaasından ümit kesilmiştir. Parisin şimal taraflarında müdafaava teşebbüs eden Fransız kıtalarına karşı 12 Alman fırkası harekete geçerek 13 haziranda Fransızları tardetmiştir. Daha şarkta 10 haziran akşamı çekilmeğe başlıyan Fransız kıtalarının dümdarlarile Almanlar arasındaki muharebeler bir ricat ve takip muharebesi şeklinde cereyan etmiştir. Fransızların her çekildikleri yerde Almanlar yetişerek yeniden muharebe başlamış ve her gün çekilme ve takip hareketleri tekerrür ve devam etmiştir.

Yeni makineli kıtalar galip düşmana büyük bir takip kudreti ve şiddeti verdiğinden, mağlûplara solup alıp yeniden müdafaaya hazırlanmağa imkân kalmamaktadır. 12 haziran gecesi tamamen Marne nehri cenubuna çekilmiş olan Fransızlar 13 haziranda Almanların taarruzuna duçar olmuşlardır. Almanlar Chateau - Thierry ve civarlarından motörlü fırkalarla Marne nehrini geçerek 20 kilometre cenuptaki Mont - Nikail'ye kadar ilerlemişlerdir.

Şu halde Marne müdafaası da suya düşmüştür. Daha şarkta Reims civarında sebat eden Fransızları 11 haziranda batı ve batı cenup taraflarından ilerliyen 5 ilâ 7 zırhlı ve motörlü fırkadan mürekkep bütün bir makineli Alman kolordusu kuşatmağa başlamış ve 12 haziran da bu hareket şiddetlendiğinden Reims'deki Fransız kuvvetleri Chalon (Salon) istikametin de geri çekilmeğe mecbur olmuşlardır. Hemen takibe kovulan Almanlar 13 haziranda Chalon'u ele geçirmişlerdir.

Reims'den çekilen Fransızların şarka doğru kaçıp kurtulmağa çalışmış veya esir düşmüş olmaları muhtemeldir. Daha şarkta Argonne mıntakasında muharebeler devam etmektedir. 14 haziranda Havre limanı Almanların eline geçmiştir. Seine ve Marne müdafaa hatlarının da 13 haziranda tamamen düşman eline geçmiş olması hasebile Parisin şimalinde tutunmak istiyen Fransız kıtaları esaretten kurtulmak ve Parisin faydasız yere tahribine meydan vermemek için 14 haziran gecesi süratle geri çekilmişler ve 14 haziran sabahı Paris Almanların eline geçmiştir. Zavallı Paris en son dakikada tahripten kurtulmuştur. Lehistanı kurtaralım derken 35 günlük bir taarruz neticesinde Belçika ve Holandadan başka Fransa devlet merkezi Parisin dahi düşman eline geçmesi realitenin acı bir istihzasıdır. Milletler hissiyatla ve lâf yığınlarile idare olunmaz. Barış zamanında iyi hazırlanmak lâzımdır.

Bu haller ayni zamanda Belçikanın imdadına koşarak Fransayı açık bırakmak hatasının neticesidir.

Marne nehri üzerindeki Chalon'dan sonra Vitri-le-Fran'ın Göude ormanları dahi kamilen Almanlar tarafından zaptolunmuş ve bunlar Verdun hizasına kadar ilerlemişlerdir.

14 haziran gecesi Verdun kalesinin batı şimalindeki 304 rakımlı tepeyi Almanlar zaptetmişlerdir. Maginot hattının sol cenahındaki Mont - Medy dahi Almanların eline geçmiştir.

Bu suretle harbin ikinci safhası hitam bulmuştur. Almanlar şimdi her tarafta çekilen Fransız orduları enkazını sid - detle takibe koyulmuşlar ve 14 haziranda Maginot hattına da taarruza başlamışlardır.

İngiliz ordusu trafından şimdilik kara ordusu ile muavenet göremiyen Fransa, Amerikadan son bir istimdatta bulunmuştur. Amerika fiilen yardıma karar vermezse Fransızların harbe muvaffakiyetle devam etmeleri daha güç olacaktır.

Emekli General
Ali İhsan Sâbis

ŞEHİR HABERLERİ

Beyoğlu Halkevinde tertip edilen Elişleri sergisi açılmıştır. Resim sergiden bir köşeyi gösteriyor

İtalya Halkı Harbe Aleyhtar

Dün Romadan Gelen Yolcular Orada Gördüklerini ve Duyduklarını Anlatıyorlar

Dört senedenberi Romada oturan Bayan Sabriye isimli genç bir Türk kadını dünkü trenle Romadan şehrimize gelmiştir. Bayan Sabriye Romada gördüklerini, duyduklarını ve İstanbula kadar seyahati hakkında gazetecilere şunları anlatmıştır:

— Turist olarak senelerce evvel gittiğim İtalyayı beğendiğim için Romada bir ev tutup yerleşmiştim. Fakat Mussolini harp ilân edince vatana dönmeğe karar verdim ve yola çıktım. Vapur seferleri tatil edildiği için trenle seyahatten başka çare kalmamıştı. Bir çok müşkülâtla karşılaştıktan sonra trenle yola çıktım. İçinde bulunduğum Avrupa treninin Milanodan gelirken üç defa bombalandığını, fakat isabet vâki olmadığını öğrendim. Seyahatim esnasında mühim bir fevkalâdeliklerime ve edindiğim kanaate göre İtalya halkı harbe şiddetle aleyhdardır. İtalyanlar bilhassa Fransızlarla harbetmek istemiyorlardı. Mussolininin harp ilân eden nutku İtalyan halkı arasında büyük teessür ve endişe uyandırdı.

İtalyada yiyecek maddelerinin mühim bir kısmı vesikaya tâbi tutulmuştur. Bu vesikalardan ben de almıştım.

İstanbul - İzmir Yolculuğu

Bandırma tarikile seyahatin daha ziyade kolaylaştırılmasına çalışılıyor

Akdeniz vaziyeti dolayısile görülen lüzum üzerine Mersine vapur seferlerinin tatilinden sonra Denizyolları İdaresi İstanbul - İzmir hattını takiviye tir. İstanbul - Bandırma hattına fazla vapur tahsisi suretile İzmir yolculuğunun ayni zamanda bu yol ile yapılması düşünülmektedir.

Diğer taraftan Akdenizde bulunan yolcu vapurlarımızın hepsi Türk limanlarına muvasalat etmişlerdir. Çanakkale vapuru, Antalyaya, Erzurum vapuru da dün akşam İzmire vasıl olmuşlardır. Dumlupınar vapuru da İzmirde bulunuyor.

Halkın Şikâyeti

Bu, ihtikâr Değil de nedir?

Bir okuyucumuz yazıyor: «Üç dört gün evvel bir arkadaşımla biraz hava almak üzere Bebekte bir bahçeye gittik. Saat üç ile dört arasıydı. Bahçe pek tenha idi. Meğer kimsenin rağbet etmemesinde haklı sebep varmış. Ben bir dondurma aldım. Arkadaşım da bir ufak kadeh rakı içti. Yarım saat kadar oturduk ve hesap istedik; tamam yüz on kuruş. Bir ufak fincan dondurma (30) kuruş, bir ufak kadeh rakı (40) kuruş, bir ufak tabak ki takriben yarım hattâ dörtte bir hiyardan mamûl salata (30) kuruş, garsonun cebrî bahşişi (10) kuruştu. Rica ederim, bu ihtikâr değil de nedir? Bunu kim, hangi merci veya komisyon menedecek? Fiyat listeleri ne vakit tatbik edilecek? Mevsimin mürurundan sonra mı?»

Yeniden köy mektepleri inşa ediliyor

İstanbul vilâyeti dahilindeki köylerde inşa edilmekte olan okullardan başka yeniden Silivrinin Cüce Seymen, Gümüşpınar, Küçük Kılıçlı, Akdivan, Sarıyer kazasının Zekeriya, Us kumru, Garipçe, Çengiler, Çatalca kazasının Daya Kadı, Besayiş, Balabanburnu köylerinde yeniden köy mektebi yapılacaktır.

Silivriye bugün mektep inşa plânlarını tesbit için bir heyet gidecektir.

Vapurlarda sıhhî tertibat nizamname hazırlanıyor

Denizyolları İşletmesinin vapurlarında bugünün icaplarına uygun sıhhî tertibat alınması kararlaştırılmış, bu maksatla Ankarada Sıhhat Vekâletinde, Denizyolları İşletmesi müdürünün iştirakile bir komisyon toplanmıştır. Bu komisyonun mesaisi bütün yolcu vapurlarında sıhhî tertibat için yeni bir nizamname hazırlamak gayesini istihdaf etmektedir.

Sulha dua eden papaslar İtalyadan ayrıldılar

Papayı ziyaret ederek sulhün temini hususunda istirhamda bulunan Lübnan katolik papaslarından mürekkep yedi kisilik bir kafile dün Romadan şehrimize gelmişlerdir.

Katolik reisi dün gazetecilere seyahatleri hakkında şunları anlatmıştır:

— Vatikanda Papa on ikinci Pi'yi ziyaret ederek ellerini öptük. Papaya sulh için temennilerimizi bildirdik. Papa bizi çok ivi karşıladı ve sulh için daima dua edeceğini söyledi.

Papaslar buradan Lübnana gideceklerdir.

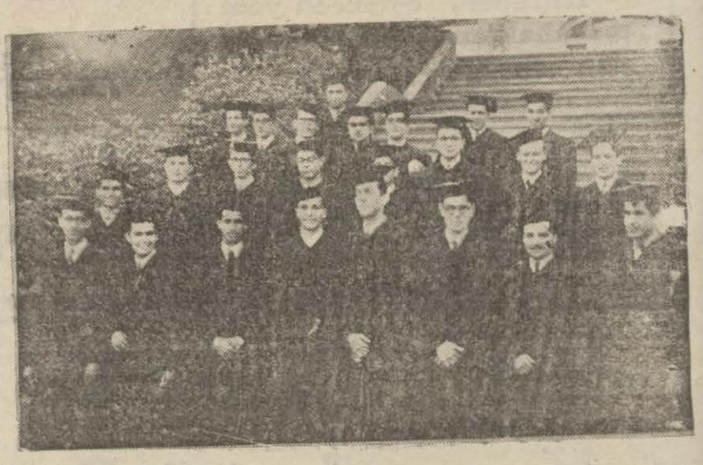

Roberkolejden bu sene mezun olan talebeye dün merasimle diplomaları verilmiştir. Resim mezunları gösteriyor

Akdenize Sefer Yapan Vapurlar

Bütün Yabancı Vapurlar da Akdenizde Seyrüseferi Tatil Ettiler

Akdenizde adet itibarile pek az kalan ecnebi vapurlarının son seferlerini yaptıkları bildiriliyor. Limanımıza dün Akdenizden Enmuh isimli Amerikan vapurile Lovçen adındaki Yugoslav vapurundan başka yabancı gemi gelmemiştir.

Limanda Tahmil Ve Tahliye İşleri

İşler kısmen azaldığı için liman amelesi kömür işlerinde çalışacak

Ecnebi vapurların Akdeniz vaziyeti üzerine mensup oldukları limanlara avdete mecbur kalmaları, bir çok limanlarda mil, tahliye işlerinin kısmen azalmasına sebep olmuştur.

Bu vaziyetin devamı halinde limanda bazı tahmil, tahliye amelesine yeni işler bulmak mecburiyeti hasıl olacaktır. Fakat son zamanlarda limanımızda kömür tahmil ve tahliyesi işleri çoğalmış, amele kadrosunu tatviye etmek zarureti hasıl olmuştur.

Ancak liman amelesinden bir kısmı kömür işlerinde çalışmak istememektedirler. Bununla beraber mecburiyet hasıl olunca elbette çalışacaklardır.

Yugoslav vapuru bugün Yugoslavyaya dönecektir. Amerikan bandralı vapur da Karadenize gidecek, dönüşte limanımızdan ihracat eşyası alarak harp sonuna kadar bir daha avdet etmemek üzere Amerikaya gidecektir. Amerikan vapurlarından Exmour da hâlen Pirede bulunuyor. Bu vapur da limanımıza gelecek ve bazı eşya aldıktan sonra harp nihayetine kadar Amerikan vapurlarının Akdenizde son seferini yapacaktır.

Hâlen Akdenizde bulunan Rumen bandralı Transilvanya vapuru da limanımıza doğru gelmektedir. Akdenizle Karadeniz arasında muntazam yolcu seferleri yapan bu vapur da limanımıza gelip Köstenceye gidecek ve Rumen vapurlarile Akdeniz de yolcu nakliyatı da bu suretle tatil edilmiş olacaktır.

Deniz yolları memurin lokantası

Denizyolları idaresi, memurlar için Tophanede ucuz bir lokanta açmağa karar vermiş, bu hususta her türlü hazırlığı ikmal etmiştir. Lokanta yarın memurlara açılacaktır.

Casusluktan suçlu iki adamın muhakemesine dün başlandı

Bunlar aynı zamanda halka heyecan verici haberler neşrediyorlarmış

Yabancı bir devlet hesabına casusluk yapmak ve Şarkî Anadolu şehirlerimizde heyecan verici bazı haberler yayarak halkı telâşa düşürmeğe çalışmak ve burada «Açıkgöz» adında haftalık bir gazete çıkararak yabancı propagandası yapmaktan maznun Mehmet İhsan Yazgan ile Riza Çavdarlının dün sabah İkinci Ağır Ceza mahkemesinde muhakemesine başlanmıştır.

Mevkuf bulunan her iki maznunun muhakemesine alenî olarak başlanmış ve tahkikat evrakı okunmuştur. İddianame - de, Mehmet İhsanın Diyarbakır, Van, Bitlis ve Malatya havalisinde gazete bayiliği yaptığı, buralarda öğrendiği askerî esrarı buraya geldikten sonra Riza Çavdarlı ile tanışarak ecnebi bir sefarethaneye sattığı, bunu tesbit eden iki mektuplarının ele geçirildiği, ve beraber çıkardıkları «Açıkgöz» gazetesinde propaganda yaptıkları yazılarak Türk Ceza kanununun 133 üncü maddesine göre cezalandırılmaları isteniyordu. Bunu müteakip müddeiumumî mütalâasini söz alarak suçun mahiyeti itibarile gizli yapılması icap ettiğini söylemiş ve samiin salondan çıkarılarak muhakemeye gizli olarak bakılmıştır.

Kaçakçı muhtar

Kiğı köyü muhtarı Mehmet oğlu Hasan bu resmî unvanından istifade ederek geniş mikyasta tütün kaçakçılığı yapmağa başlamış, ele geçeceği sırada İstanbula kaçmıştır.

Birinci Sulh Ceza mahkemesi Hasanın mevkufen Kiğıye gönderilmesine karar vermiştir.

Belediye Lokantasından erzak çalan aşçı

Belediye kooperatif lokantasında aşçıbaşı Lûtfi, fırsat buldukça lokantanın erzakından çalmış, yakalanarak birinci sulh ceza mahkemesine verilmiştir.

Lûtfinin suçunu sabit gören mahkeme, kendisini 2 ay 10 gün müddetle hapis cezasına mahkûm etmiştir.

Meşhur otel hırsızı

Sirkeci otellerinden bir çoğunu soyan Celâl adındaki meşhur otel hırsızı evvelki gün Adapazarında yakalanmış, dün buraya getirilerek Adliyeye teslim olunmuştur.

Termos muhtekirinin muhakemesi

Bir kaç gün evvel, Sultanhamamında, tıbbî ecza deposu sahibi Jozef Kastronun dükkânında 1000 adet termos sakladığı ve istiyenlere satmadığı gibi mecbur kaldığı takdirde de bir kaç misli fazlasına sattığı ihbar edilmiş ve yakalanan Kastro altıncı cezaya verilerek tevkif edilmişti.

Maznunun dün akşam yapılan muhakemesinde kendisinin ehliyeti cezaiyesinin tam olduğuna dair tabibi adlî raporu okunmuş, mahkeme mağazada keşif yapılmasına karar vererek muhakemeyi talik etmiştir.

Kütüphaneler Her Gün Halka Açık Bulundurulacak

Bu hususta yeni talimatname alâkadarlara gönderildi

Umumî kütüphanelerin açılıp kapanma zamanları hakkında kütüphaneler grup şefliklerinden, kütüphane müdür ve memurlarından alınan cevaplara göre günlük çalışma programının aşağıdaki şekilde değiştirilmesine lüzum görülmüştür:

1 — Bütün kütüphaneler saat 9 - 18 arasında açık bulundurulacaktır. Müdürlerile birlikte memur sayısı 3 ve daha az olan kütüphaneler de saat 12-13 arasında bir saatlik öğle tatili yapılacaktır.

Müdürlerile birlikte memur sayısı 4 ve daha ziyade olan kütüphaneler öğle zamanı halka açık bulundurulacaktır.

Cumartesi günü öğleden sonraki zamanla pazar günü için İstanbul Beyazıt umumî kütüphanesinde 3 ve diğer kütüphanelerde ikişer memur nöbetçi kalacaklardır. Nöbet ve mezuniyet günleri de alâkadar kütüphane müdürlüklerince tesbit edilecektir.

Meslekî kütüphane

Maarif müdürlüğü emrinde bulunan meslekî kütüphane bundan sonra muallimlerin bilâ ücret istifadelerine hazır bir vaziyette bulundurulacaktır.

Bu hususta lâzım gelen hazırlıklara başlanmıştır.

Ekspres seferlere devam ediyor. Dün İtalyadan gelen talebemiz

Avrupa ekspresinin kaldırılacağı haberleri şimdilik tahakkuk etmemiştir. Tren intizamsız olarak sefere devam etmektedir.

Dünkü trenle İtalyadan Bahaddin Pars ve İhsan Ruhi adlarındaki talebelerimiz şehrimize dönmüşlerdir.

Dün gelenler

Dünkü Konvansiyonelle, yaz tatilini memleketlerinde geçirmek üzere bir hafta evvel şehrimizden vapurla Akdenize hareket eden ve Pirede abluka ile karşılaştıkları için seyahatlerine devam edemiyen kadın ve erkekten mürekkep dokuz Fransız yolcusu da şehrimize gelmişlerdir. Yine Belçikalı bir kadın da ayni şekilde geri dönmüştür.

Bir müddettenberi Balkanlarda dolaşan 24 Polonyalı mülteciden mürekkep bir kafile de, Suriyeye giderek müttefiklerin Şark ordusuna iltihak etmek üzere ayni trenle gelmişlerdir.

Roberkolejden bu sene mezun olanlara dün merasimle diplomaları verildi

Bugün saat 17 de Bebekte Robert Kolej salonlarında diploma tevzii merasimi yapılmıştır. Merasime istiklâl ve Amerikan millî marşlarile başlanmış, bundan sonra mektep müdürü bir nutuk söyliyerek mektebin tarihçesini yapmış ve yeni mezunlara muvaffakiyet temenni ederek sözlerine nihayet vermiştir.

Müdürün nutkundn sonra diploma tevziine geçilmiştir.

Müdür mezunlara birer birer diplomalarını vererek kendilerini tebrik etmiştir. Merasimi müteakip davetliler hazırlanmış olan büfede ikram edilmişlerdir.

Bay Cevdet Kerimin konferansı

Cümhuriyet Halk Partisi Umumî İdare Heyeti âzasından Sinop mebusu Cevdet Kerim İncedayı 17 haziran 1940 pazartesi günü saat 18 de İstanbul Üniversite Konferans salonunda bir konferans verecektir.

Herkes gelebilir.

31 sene evvel Tasviriefkâr

İcmal Ecvali siyasi

15 Haziran 1909

Ebüzziya merhum, bu başmakalesinde, İnilitere Kralı Yedinci Edvardın gayreti sayesinde tahakkuk eden Fransız-İngiliz itilâfına temas ederek ezcümle şöyle demektedir:

«Fakat âlemi siyasette menfaatler tekâbül etmedikçe, her türlü mesaii tevad ve ihlâs, hükûmetlerce lûgaviyattan maduttur. Binaenaleyh İngiltere ile mevcut olan itilâf politikasının ittifak suretine tahvilinde dahi ya bir ihtiyaç mübrem veyahut bir menfaat bulunmak iktiza eder. Acaba Fransızların İngilizlerle ittifaka ihtiyaçları var mıdır? Reyi kasıranemizce bu ihtiyaç Fransızlarda değil, İngilizlerde zahir oluyor. Çünkü Fransa hini hacette nâgiltereyi müdafaa için ordusunun bir miktarını hattâ donanmasından bir kısmını dahi tahsis edebilir. Ya acaba Fransa bir tehlikeye maruz bulunsa İnilitere ona ne ile muavenette bulunabilir?..

HARİCÎ HABERLER

Garp Cephesinde

(1 inci sayfamızdan devam)

nin yarılmış olduğu hakkındaki Alman haberlerini yalanlamaktadır.

İngiltereden Fransaya Asker Sevkediliyor

Londra, 14 (A.A.) — İngilterenin cenup sahilindeki bir limandan bildiriliyor:

Son günlerde bu limandan gemi gemi üstüne hareket etmiş ve Fransaya yeni bir İngiliz kuvay seferiyesi nakletmişlerdi. Kıtaatın hareketi esnasında hazır bulunan gazeteciler, Garp cephesindek Müttefik kuvvetlere gönderilen yardımın büyük mikyasına şehadet etmektedirler.

Kuvvei seferiyeyi teşkil eden askerlerden birçoğu Dunkerque cehennemini tanımış olanlardandır. Ve düşmanla karşılaşmak için istical etmektedirler. Diğerleri ilk defa harbedecek yeni efrattır. Hepsinde yeni ve bol teçhizat vardır. Yüzlerce top, levazım kamyonları, tonlarla cephane ve kıtaatı nakleden birçok tren görünüyordu. Yaşa âvazeleri yükselen kıtaatla dolu ve gri renge boyanmış bütün nakliye gemileri limanı terkederken rıhtımda dev gibi vinçler sahra topları, kamyonlar vesair teçhizatı doldurmalarını bekliyen gemilere yüklüyorlardı. Limana giden yollar boyunca uzun askerî kollar gemilere inmek üzere sıra beklerken semada bir tayyare daire çizerek düşmanın muhtemel bir hücumuna karşı tarassut vazifesi görüyordu.

Büyük Britanyanın Beyannamesi

Londra, 14 (A.A.) — Reuter bildiriyor:

Büyük Britanya Hükûmeti aşağıdaki beyannameyi neşretmiştir:

«Gerek İngiliz ve Fransız milletleri ve gerek her iki milletin bütün ruhlarile merbut bulundukları hürriyet ve demokrasi hisleri için mukaddes bulunan şu saatte büyük Britanya Hükûmeti ezici bir faikiyeti haiz düşmanlara karşı amansız bir harbe girişmiş bulunan Fransız ordularının cesaret ve kahramanlıkları karşısında Fransa Cümhuriyet Hükûmetine bütün hürmet vazifelerini en şanlı sayfalarına girecek derecede kıymettardır. Bu gayret sayesindedir ki müşterek düşmana çok ağır zayiat verdirilmiştir.

Büyük Britanya, iktidarı dahilinde bulunan bütün muaveneti Fransaya temin etmekte devam edecektir. Bunu söylerken milletlerimiz ve imparatorluklarımız arasındaki ittifakı kabul etmez birliği herkese ilân etmeyi de bir vazife telâkki ediyoruz. Milletlerimizin başına yakın bir atide çökecek muhtelif şekildeki felâketleri şimdiden takdir edemeyiz. Fakat eminiz ki milletlerimizin tam birliğini bu içine atıldığımız cehennem ateşleri en kat'î surette temin eyliyecektir.

Fransa Cümhuriyet Hükûmetine, Fransada, üstünde yaşadığımız ada üzerinde, Okyanusların geniş ufukların veya havalarda, her ne pahasına olursa olsun, bütün menabiimizi en son haddine kadar istimal ederek ve harbin husule getirdiği zararları tamir için elbirliği ile çalışarak sonuna kadar harbe devam etmek için en kat'i kararımızı ve teahhüdümüzü bir kere daha tekrar ediyoruz. Biz bu harbe Fransanın emniyeti temin olununcıya ve büyük müttefikimiz bütün büyüklüğile ayağa kalkıncıya kadar devam edeceğiz. Biz bu harbe zulüm gören, esaret altına düşürülen milletler istiklâllerini istihsal edinciye ve Nazi felâketinden kurtarılıncıya kadar devam edeceğiz. Biz bu karanlık gecelerin parlak bir sabahı olacağına her vakitkinden daha ziyade kaniiz. Yarının güneşi bugün beklediğimizden daha süratli bir surette ufuktan yükselecektir.»

Hazin Bir Manzara

Londra 14 (A.A.) — Almanların fiilen muhara altına almış oldukları Parise girdikleri esnada, Paris, ıssız sokaklarile hazin bir manzara arzediyordu. Ekser Fransızlar, evlerinde ve kepenkleri inik dükkânlarında kalmaktadır. Şehir, bir mezar gibi sessizdi. Köprüler ve bütün binalar sağlam olarak kalmıştır. Fakat banliyödeki büyük fabrikalar berhava edilmiştir. Pariste birkaç İngiliz kalmıştır. Pariste kalanlar arasında Paris Başpiskoposu Kardinal Suhard, Amerika Büyük Elçisi Bullit ve birkaç Amerikalı gazeteci de vardır.

Pariste görülen duman

Vaşington, 14 (Hususi) — Bu ayın 12 sinde bütün Parisi kaplıyan sun'î Alman dumanı hakkında, bura askerî mahfillerce mütemmim ve mufassal malûmat alınmıştır.

Bu malûmata göre mezkûr duman tayyarelerle atılmakta ve dalgalar halinde aşağıya doğru inerek etrafı kesif bir şekilde kaplamaktadır.

Bu duman müdafaada bulunan topçu ve mitralyözcülerin hedeflerini görmelerine imkân bırakmamakta ve muhacimlerin işlerini son derece kolaylaştırmaktadır. Almanlar bir çok nehirlere köprü kurup karşı tarafa geçerken bu dumanı kullanmışlardır.

Hükûmet merkezi Tours'dan Bordeauxye naklolunuyor

Bordeaux, 14 (Hususi) — Halihazırda Tours şehrinde bulunan Fransız hükûmeti bu defa Bordeaux şehrine nakletmeğe karar vermiştir.

TASVİRİ EFKÂR — Dünkü nüshamızda, Fransız hükûmetinin Tours'tan başka bir şehre taşınmağa karar verdiğini bildirmiştir.

Harp Tebliğleri

289 uncu gün

Fransız tebliği :

Fransa, 14 (A.A.) — 14 haziran Fransız akşam tebliği:

Muharebe denizden Argonne'a kadar cephenin heyeti umumiyesi üzerinde devam etmiştir. Fakat bazı noktalarda daha az şiddetli olmuştur.

Emrolunan çekiliş ve bilhassa Paris ordusunun bu sabahki tebliğde bildirilen geri çekilişi, plânlarımıza uygun olarak yapılmıştır. Kıtaatımız müteaddit defalar mukabil taarruzlarda bulunmuştur.

Düşman bu sabah Sarre'in garbindeki mevzilerimize, tank ve tayyarelerin de yardımile çok şiddetli bir hücumda bulunmuştur. Bu hücum, düşman için ağır zayiatla tardedilmiştir.

13/14 haziran gecesi, bahriyeye ait hususî bir tayyare filosu Venedik civarında mayı mahruk stoklarını bombardıman etmiş ve yakmıştır. Diğer bir tayyare filosu da Roma üzerine beyannameler atmıştır.

Harp gemilerimiz, İtalyan sahillerinde endüstri tesisatını ve demiryolunu bombardıman etmişlerdir.

İtalyan tebliği :

İtalyan Orduları Umumî Karargâhından, 14 (A.A.) — 3 numaralı tebliğ:

Alp cephesinin bazı noktalarında küçük müfrezelerin faaliyeti görülmüştür. Düşmanın Godisia geçidini ele geçirmek için yapmış olduğu teşebbüs tardedilmiştir. Merkezî Akdenizde düşman tahtelbahirlerinin, donanmamızın faaliyetine mani olmak teşebbüsleri neticesiz kalmıştır.

İtalyan tayyareleri faaliyetlerine devam ederek Tunus mıntakasındaki hava hareket üslerini müessir surette bombardıman etmişlerdir. Higres hareket üssüne karşı bir taarruz yapılmış ve çok alçaktan bu hava limanındaki tayyareler bombardıman edilmiştir.

Provence'de kâin Frience üssülharekesile Tulondaki askerî tesisat ta bombardıman edilmiştir. Bir tayyare üssülharekesine dönmemiştir.

Düşmanın hareket üssü ile arazisi üzerindeki keşif faaliyetlerine geniş mikyasta devam edilmiştir.

Şimalî İtalyan Afrikasında düşmanın, tankların müdahalesile Mısırla olan hududumuzdaki mevzilere karşı yapmış olduğu taarruzlar tardedilmiştir.

Tayyarelerin süratle müdahalesi üzerine birkaç tank tahrip edilmiş ve bir miktarı da hasara uğratılmıştır.

Şarkî İtalyan Afrikasında 11 haziran fecir vakti Kenyada düşman kuvvetleri topçu ateşinin himayesi altında ve bir hava bombardımanı yapmak suretile taarruza geçmişlerdir. Bu hareketler, Moiale mıntakasından gelmiştir. Bu taarruz hafif zayiatla tardedilmiştir. Elimizde kalmış olan esirler arasında bir İngiliz zabitile bir İngiliz zabit vekili vardır.

Tayyarelerimiz Sudan limanını ve Aden tayyare limanını Moiale'de alelâcele meydana getirmiş olan tayyarelerin inmesine mahsus sahayı bombardıman etmiştir.

İki tayyare üslerine dönmemişlerdir.

Düşmanın Eritredeki, hava seferleri ehemmiyetsiz hasarata sebebiyet vermiştir. Bir düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Cenubî Afrikanın harp tebliği :

Pretoria, 14 (A.A.) — Reuter: Cenubî Afrika Birliği resmî tebliği:

Dün tayyarelerimiz Kismoya mıntakasında bombardıman hücumları yapmışlar ve askerî tahaşşüt kamplarına darbeler indirmişlerdir. Düşman hava müdafaa topları harekeet geçmiştir. Tayyarelerimizin hepsi üslerine dönmüştür.

Alman tebliği :

Führerin Umumî Karargâhı, 14 (A.A.) — Alman Orduları Başkumandanlığının tebliği:

Garpte büyük seferin ikinci safhası, zaferle nihayetlenmiştir. Şimalî Fransız cephesinin mukavemeti kırılmıştır. Parisin garp cihetinde Seine nehri, geniş bir cephe üzerinden geçilmiştir. Havre işgal edilmiştir. Paristen Sedan civarında Maginot hattına kadar bütün cephe üzerinde, düşman ric'at etmektedir. Birçok noktada, zırhlı ve motörlü fırkalarımız, ric'at halindeki kolları yarmışlar ve bu kolları geçmişlerdir. Kaçan düşman, bütün teçhizatını terketmiştir.

Piyade fırkaları, Parisin müdafiyesine karı girmemiştir. Bu sabahtanberi, muzaffer kıt'alarımız Parise girmektedir.

Marne'in şarkında, Vitry-le-François işgal edilmiştir. Argonne ormanının cenup kıyısına varılmıştır. Dün akşam Verdunun şimali şarkisinde 304 rakımlı ölü adam tepesi hücumla alınmıştır. Maginot hattının kilidi olan Montmedy zaptedilmiştir.

Düşmanın imhasına kadar takip edilmesi üçüncü devresi başlamıştır. Bu sabah, kıt'alarımız, sağ cephesinde, Maginot hattına cepheden hücuma kalkmışlardır.

Gayri müsait hava şeraitine rağmen muharebe filolarımız, pike hareketi yapan tayyarelerimiz ve imha gruplarımız, 13 haziranda cephenin muhtelif noktalarında, karada yapılan mücadeleye iştirak etmişlerdir. Asker tahaşşütleri ve hasmın gerilerinde hareket eden piyade, nakliye kolları, muvaffakiyetle bombardıman edilmiştir. Ezcümle Marne'in şarkında, tayyare meydanlarında, istasyonlarda ve demiryolları üzerinde mühim tahribat yapılmıştır Havre sahillerinde, iki nakliye gemisi batırılabilmiştir. Birisi 10 bin tonluk olmak üzere üç nakliye gemisi de ciddi hasara uğratılmıştır. Havre'in şimalinde hava dâfi topları, 6 düşman nakliye gemisini batırmış, diğer üç nakliye gemisini de ciddi hasara uğratmış ve bir İngiliz torpido muhribini geri dönmiye mecbur etmiştir.

Düşman dün, 19 tayyare kaybetmiştir. Bunlardan üçü hava muharebelerinde düşmüş, diğer üçü tayyare dâfi topları tarafından düşürülmüş, geri kalanı yerde tahrip edilmiştir. İki Alman tayyaresi kayıptır.

Bir denizaltı gemisi 13 haziranda 17 bin tonilâtoluk İngiliz Scotstown yardımcı kruvazörünü batırmıştır. Diğer bir denizaltı gemisi de Hebrides adalarının şimalinde kuvvetli bir himaye altında kafile içinde seyreden iki bin tonluk bir nakliye gemisini batırmıya muvaffak olmuştur.

☆ ☆ ☆

Führerin Umumî Karargâhı, 14 (A.A.) — Alman Orduları Başkumandanlığının tebliği:

Manş ile Montmedy civarında Maginot hattı arasındaki bütün Fransız cephesinin inhidamı, Fransız Kumandanlığının Fransa Hükûmet Merkezini mühafaa etmek hususundaki ilk niyetini akim bırakmıştır. Bunun neticesinde, Paris açık şehir ilân edilmiştir. Muzaffer Alman kıt'aları, bu dakikada Parise girmektedir.

Ispanyollar Tancayı İşgal Ettiler

Tanca beynelmilel, bitaraflığı garanti etmek için bu tedbire başvurulmuş

Tanca, 14 (A.A.) — Reuter:

Tanca, bugün Fransanın muvafakatile, 1200 İspanya Faslısı tarafından işgal edilmiştir. Vaziyet sakindir. Tanca mıntakası, enternasyonal statü rejimine göre idarede devam olunacaktır.

İspanya, bu tedbirin sırf nizamın idamesi için alınmış olduğunu temin etmektedir.

Bitaraflığın muhafazası için yapılmış

Madrid, 14 (A.A.) — Tanca enternasyonal mıntakasının bitaraflığının garantisi için İspanyanın Tancaya kıtalar göndermiş olduğu bildirilmekte ve işgalin enternasyonal makamlarla mutabık olarak vukua gelmiş olduğu ilâve edilmektedir.

Fransız Cephesine İngiliz Kuvvetleri Sevkedildi

(1 inci sayfamızdan devam)

de ve havada yapacakları büyük taarruz br iki gün içinde başlıyacaktır.

İtalyan deniz filosile mühim miktarda tayyareler, Sicilya, Sardunya ve Pantelariya adalarına toplanmışlardır.

İtlvanlar böylelikle, müttefiklerin Şarkî Akdenizle müstemlekeleri arasındaki seröseferi müşkülâta düsürebilecek sevkulceysî bir vaziyet almış olduklarını iddia etmektedirler.

İngilizlerin hücumu

Londra, 14 (Hususî) — Hava Nezaretinin neşrettiği son tebliğde bildirildiğine göre, İngiliz tayyareleri bugün Mısır hududu civarındaki Kapuzza mıntakasına yaptıkları bir hücum esnasında bir çok askerî hedefler meyanında iki müstahkem kaleyi de tahrip etmişlerdir.

Diğer taraftan, Fritrede Assab limanına yapılan bir akın neticesinde de mühim tahribat yapılmış ve bazı gemilere isabet vâki olmuştur. 4 İtalyan tayyaresi düşürülmüştür.

10 undanberi mecmu tonajı 211 bini bulan bir çok İtalyan gemisi batırılmış veya esir edilmiştir.

İskenderiye boşaltılıyor

Kahire, 14 (Hususî) — Hükûmet, İskenderiyede kalmak mecburiyetinde olmıyan herkesin şehri terketmesini tavsiye etmiştir.

Mısırdaki İtalyan Sefiri yola çıktı

Kahire, 14 (A.A.) — İtalyanın Mısır elçisi Kont Mazzolini maiyeti erkânile beraber Suriye, Filistin, Rumanya tarikile memleketine azimet etmek üzere derhal Kahirevi terkedecektir.

Mısırdaki İtalyan menafiinin himayesi Mısır İsveç elçiliğine tevdi edilmistir. İtalyadaki Mısır menafiinin himayesi de Romadaki Birleşik Amerika sefaretine tevdi olunmuştur.

Maltaya beş hava hücumu yapıldı

Malta, 14 (A.A.) — Reuter:

Dün, Malta üzerine, üçü öğleden evvel ve ikisi öğleden sonra olmak üzere, beş hava hücumu yapılmıştır.

Harp kaçağı kontrolü dolayısile harbin ilânından evvel Maltaya getirilmis olan dört İtalyan vapuru müsadere edilmiştir. Bu vapurlardan birisi, İtalyan tebaasının İtalyaya iade olunması için serbest bırakılmıştır. Filhakika, hükûmet, İtalyan

Kraliçe Elizabeth'in Hitabesi

Londra, 14 (Hususî) — Kraliçe Elizabeth bu gün radyoda, Fransız kadınlarına Fransızca bir hitabede bulunmuş ve ezcümle şöyle demiştir:

«Fedakâr ve kahraman Fransa yalnız kendi toprağını değil, bütün dünya hürriyetini müdafaa ediyor ve onun cesareti bizim kalplerimizde derin bir heyecan ve minnet hisleri uyandırıyor.

Bu anda, tarihte misli görülmemiş bir cesaretle harbeden kahraman askerlerle kumandanları, ayni zamanda çocukları, kocaları ve kardeşleri dövüşen kadınları düşünüyoruz. Ben ayni zamanda, bir çok güzel ve unutulmaz günler geçirdiğimiz Parisi, İngiliz kral ve kraliçesini karşılıyan Parisi düşünüyorum. O zaman hükûmetin bize gösterdiği misafirperverliğe halk ta bizi hararetle karşılamıştı. O anda bu samimî tezahürden kadın kalplerini duyar gibi oluyordum. Şimdi o kadınlara hitap ederek diyorum ki, sizin felâketiniz bizim felâketimizdir. Fakat hepimiz zafere olan itimadımızı muhafaza ediyoruz. Çünkü eminiz ki icabında kadınlar dahi zaferi temin icin, her şeylerini, hattâ hayatlarını bile fedadan çekinmiyecekler dir. Böyle bir millet ergec zafere erişecektir.

Bir kaç gün evvel Londrada, güleryüzle ve kısaca «iyidir» diye cevap veriyorlardı.

Eminim ki bu felâketli günlerden sonra, iyi günler gelecek ve herkes daha büyük bir sevinçle «iyi) diyebilecektir.»

Molotof İtalyan Sefirini kabul etti

Moskova, 14 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor:

Hariciye Halk Komiseri B. Molotof, 13 haziranda İtalyan sefiri B. Rosso'yu kabul etmiştir. Mülâkat yarım saate yakın sürmüştür.

Erzurum seferberlik müdürlüğü

Ankara, 14 (Hususî Muhabirimizden Telefonla) — Erzurum seferberlik müdürlüğüne, Dahiliye Vekâleti Ayniyat muhasibi Etem tayin edilmiştir.

Rumanya müttefiklere petrol veremiyor

Bükreş, 14 (Hususî) — Hükûmet Akdeniz tarikile yapılan bütün petrol ihracatının durdurulmasını emretmiştr. Böylelikle, İngiliz, Fransız ve Rumen gemilerile müttefik limanlara nakledilmekte olan Rumen petrolünün yarısı, bundan sonra kara tarikile yalnız mihver devletlerine ihraç edilecektir.

1914 - 1940

İki harbin mukayesesi

Geçen Cihan Harbinin, bugünkü Avrupa Harbinin ayni günlerinde cereyan etmiş askerî ve siyasî hâdisatın, karilerimizce mukayeseye vesile olmak üzere her gün bu sütunlarda hulâsa ediyoruz.

15 Haziran 1915

Garp Cephesinde — Vosges mıntakasındaki Fransız kuvvetleri, Braunkopf ve Steinabruch'a taarruz etmişlerdir.

Rus Cephesinde — Lubaczov muharebesi şu neticeyi vermiştir: Avusturya - Alman ordularının müştereken yaptıkları hücum karşısında, Rus mukavemeti kırılmış ve Lubaczov şehri düşmüştür. Rus kıt'aları, Grodek istikametinde ric'ate başlamışlardır.

Siyasî Sahada — Müttefiklerin 29 mayıs tarihli notasına M. Radoslavov kaçamaklı bir cevap vermiş; Müttefiklerden sarih ve mütemmim malûmat istemiştir.

Parti Grupunda

(1 inci sayfamızdan devam)

Celsenin açılmasını müteakip kürsüye gelen Reisvekil Dr. Refik Saydamla onu takip eden Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu, umumî siyasi vaziyet hakkında mufassal beyanatta bulunmuşlar ve bu meyanda söz alan müteaddit hatiplere cevap vermislerdir.

Mebuslar müttefiklerimiz lehine hararetli tezahüratta bulunmuşlardır.

Grup umumî heyeti hükûmetin takip ettiği siyaseti müttefikan tasvip etmiştir.

Müstakil grupun toplantısı

Ankara, 14 (A.A.) — C. H. P. Müstakil Grupu Reis Vekilliğinden: ou

C. H. P. Müstakil Grupu umumî heyeti 14/6/1940 cuma günü reis vekili İstanbul mebusu Ali Rana Tarhanın reisliği altında toplanmıştır.

Parti grupunun bu günkü içtimaında haricî siyaset hakkında Başvekil ve Hariciye Vekili tarafından verilmiş olan izahat üzerine müzakerede bulunulmuş ve hükûmetin tuttuğu yol ittifakla tasvip edilmiştir.

GÖRÜŞLER ve DÜŞÜNÜŞLER

Demir Saltanatı

Tarihte taş devri, bakır de tunç devri diye birtakım de lerden bahsederler, bunların var mıdır, beş bin, on bin v elli bin sene evvel hakikaten b le birtakım devirler gelmiş mid Yoksa bu indî taksimat karşıs da Ayvazın mercan balığı ısm lıyan efendisine uskumru bal getirip te, efendisi itiraz edin «A efendi! Kim inmiş denizin bine, kim koymuş bunun adını cevabını vermesi kabilinden, de «Kim gitmiş tarihin o eski virlerine, kim görmüş taş devri tunç devrini, bakır devrini?» sek daha mı doğru olur? Pek k tiremiyoruz.

Yalnız bugün pek gözümüzü önünde cereyan ettiği için bildiğimiz, inandığımız birşey varsa, da bir (Demir saltanatı) devri girmiş bulunmamızdır.

Evet, şu bildiğimiz mütevaz hattâ hakir, hani teneke diye çöplüğe attığımız, paslanmış çivi d ye sokağa fırlattığımız demir yo mu, işte bugün onun tam mana sile saltanat kurarak hükümra olduğu bir devre girmiş bulunuyoruz.

Öyle bir saltanat, ki karşısınd milletler eğiliyor, eziliyor, esir o luyor, memleketler çiğneniyor yakılıyor, yıkılıyor ve koca mede niyetler temellerinden mahvol mak tehlikesi geçiriyor.

Filhakika Fransız topraklarında da inanılmaz bir saldırış ve ilerleyişle cereyan eden korkunç hâdisata biraz dikkat edilirse bunu münhasıran demirin yapmakta olduğunu görürüz. Demir, zaten eski harplerde de başlıca zafer âmili idi, çünkü geçen harplerin hâkimi olan top, tüfek ve mermi de hep demirden yapılırdı. Fakat geçen harplerde demirin hâkimiyeti ancak muharebeye, harp sahasına inhisar ederdi. Şimdi ise demir, tank ve tayyare şeklini aldığındanberi, yalnız dümdüz karalara değil, dağlara, derelere, tarlalara, kalelere, göklere, bu her türlü aşılmaz mânialara ve nihayet memleketlere ve milletlere hâkimiyeti mutlakasını infaz etmiş bulunuyor.

Çünkü bugün Almanların kazanmakta oldukları muvaffakıyetlerin başlıca ve belki yegâne âmili tank ve tayyareden ibarettir. Almanların bütün zekâları ise bu ve ondan istifade çaresini düşünmüş bulunmalarıdır. Yani, yirmi senedir böyle bir harp günü için çalışmış ve hazırlanmış olan Fransızların bütün bu hazırlıklara ve Maginot hatlarına rağmen şimdi uğradıkları felâketlerin basisi hep, Almanların dört beş bin tanka ve altı yedi bin de tayyareye, hulâsa, demirden mamûl bir takım vasıtalara malik olmalarından ibarettir.

Bütün beşeriyetin ve medeniyetin hayretlerle şahidi olduğu bu muazzam vukuat karşısında ise bu devre, (Demir devri) veya (Demir saltanatı) devri ismini vermekten başka ne denebilir?

Demir, bundan evvelki devirde köprüler, demiryollar, katarlar, otomobiller ve vapurlar inşa ve imalinde kullanıldığı için medeniyetin en büyük hâdimlerinden ve en faydalı levazımından addolunurdu. Şimdi ise insan zekâsı ve eli onu, medeniyetin ve insaniyetin en korkunç düşmanı mertebesine çıkarmak marifetini göstermiş bulunuyor.

SELİM SABİT

Vecizelerin şerhi

Sana senden gelir ancak dâd lâzımsa
Ümidin kes zaferden gayriden imdat lâzımsa!

NAMIK KEMAL

Fert için de, millet için de, en büyük meziyet, nefse itimattır. Nefse itimat ise, körükörüne, kendine güvenmek değildir. Bilâkis kuvvetlerini tanımıya, kuvvetlerini verimini bilmiye ve bu verimi yükseltmiye dayanan itimattır. Bu itimat, adımlarını bile bile atmayı ve bir hedefe doğru ilerlemeyi temin etmekle kalmaz, muvaffakiyeti de temin eder.

Fert veya cemiyet, nefsine itimat hissinden mahrum olur, yardımı kuvvet ve gayretinden değil de başkalarının lûtuf ve âtıfetinden bekler veya dilenirse, onun muvaffakiyet kazanmaktan ümidini kesmesi gereklenir.

Başkalarının lûtuf ve âtıfeti, menfaatleri müşterek olanlar arasında dahi, binbir hesaptan sonra nazlana nazlana gelir. İnsanlar haklarını bile mücadele ederek kazandıklarına göre hakları olmıyan el yardımını bekliyerek iş başarmayı, yahut zafer kazanmayı umarlarsa, yalnız kendilerini aldatmış, yalnız vakitlerini israf etmiş ve nefislerini beyhude yere tüketmiş olurlar.

Başkalarile teşriki mesai ederek bir maksadı tahakkuk ettirmek te de vaziyet bu merkezdedir. Bir maksat için birleşenlerin her biri kendine güvenen insanlardan veya unsurlardan olmazlar ve ayni derecede kuvvet ve gayret sarfetmezlerse aradaki mesai iştiraki, süratle aksar ve bu aksaklık kendini hemen hissettirerek gözetilen maksadı da altüst eder.

Hulâsa fert veya millet olunuz, evvelâ kendinize güveniniz ve her imdadı kendinizden bekleyiniz. Yoksa imdat gecikir veya gelmezse, umulan zafer de, bir serap olur.

Münakaşa: 5

Edebiyat ve lisan bahisleri

İbrahim Alâeddinin Ziyaretini İade

Yazan: Besim Atalay

Ben — Ha, şu lûgat işi kalmış- Kitapçı İlyas, sizin yüksek im- zzı taşımak şerefile övünen, nlsa içerisinde beş yüzü aşkın lış bulunan (Talebe lûgati) ı kitabı yeniden saklıca bastır- ş; imza ücreti olmak üzere ev- ce almış olduğunuz (300) li- a ilâveten bu kere dahi imza kkı talep buyurulmuşsa da ls- l oğullarına has bir kurnazlık- efendimizi atlatmak istemiş: esele mahkemeye verilmek ü- reymiş. Öyle mi üstadım? Bu ymet bilmez adamın sizin yüzü- zden binlerce lira kazandığı lde size üç yüz liradan başka r şey vermemek istemesi ancak nkörlükle tavsif edilebilir.

— Sizi böyle şahsî şeyler ko- şmaktan menediyorum. Bura- yalnız ilim ve talim mesaili ü- rine konuşabilirsiniz.

Ben — Af buyurunuz. Bu me- leden çok canım sıkılmıştı. Kö- bir menfaat düşüncesile Türk line ihanet eden, Türk çocuk - rının ellerine yanlış kitapları ve n bu adama karşı haklı olarak ir kin ve bir iğrenme duyardım; ir de zâti üstadânelerine karşı öyle yakışıksız harekette bulun- uğunu işitince büsbütün öfke- nmiştim yoksa İlyasla hiçbir a- şverişim yoktur; ben ancak ken- i soyumdan ve kendi kanımdan lanlarla alışveriş ederim. Bu ahsi bırakıyorum.

Şu son zamanlarda çıkarmış ol- luğunuz (Meşhur adamlar) a- ındaki eseriniz hakkında birkaç (ual sormama müsaade buyurulur mu?

— Lûgat ve tarih işini ikinci e üçüncü konuşmalarımıza bıra- alım. Bugün yalnız şiir ve ede- iyat bahisleri üzerine konuşalım. Olmaz mı?

Ben — Emir buyurulur üsta- lım...

— Bilirsin ki ben, terbiye, ede- biyat, şiir, hikâye, lûgat, ruhiyat, oman gibi şeyler üzerine kitap- ar yazdım; fakat tarih ve teracü- nü ahval üzerine bir şey yazma- mıştım. Bu eksiklik sofranın ta- dını bozuyordu. İşte ilmin bu şu- çeşit yapar.

Ben — Çok teşekkür ederim üstadım. Büyük istifadeler ettim. Yüksek hakikatler öğrendim.

— Bir şey değil. Size şiir ve e- debiyat bahsine tekrar geleceğimi söylemiştim. Son söz olmak üze- re şurasını da izah edeyim ki ve- zin ve kafiye perii şiirin çehresine örtülmüş birer peçe gibidir; nasıl ki, peçe, güzel bir kadının çehre- sini bizden saklarsa, işte vezin ve kafiye de öylece nazenini edep olan şiirin hakikî çehresini bizden gizler; artık peçe devri geçti. Be- nati edebiyat da açılmalıdır.

Eskiden şiirde vezin, kafiye, âhenk, selâset gibi bir takım mâ- nasız şeyler, sanayii edebiye na- mile bir sürü boş nesneler aranır- dı. Bugünkü vuzuh devrinde bu gibi geri şeylerin yeri yoktur. Siz o çürümüş nazariyelere saplanıp kalmışsınız; acıyorum.

Biz bu gibi engelleri tâ Fecriâti devrindenberi atmıya çalışıyoruz; önce mânayi attık; sonra vezni ve kafiyeyi attık. Çünkü yalnız bu aydıklarım değil, kelime bile şi- ri bozar. Öyle hayaller ve tas- virler olur ki, onları kelimelerle söyliyemezsin. Şairin öyle yüksek ve ilâhî anları olur ki kelime de- ğen mahdut kalıplar onun hisleri- ni, onun cûşişlerini ihata edemez, ciz kalır. İnanmazsan, şairi âzam Abdülhak Hâmidin Makber mu- kaddimesine bakıver;

Genç bir kızın masum hüznünü hangi şair, kelimelerle ifade ede- bilir? Bir öksüzün acıklı tavrını hangi bir ressam fırçayla tasvire muktedirdir? Gökte ruhu dilbe- ranı andıran renkler yaratarak Marmaranın sinei lâciverdine gö- mülen bir güneşin ânâtını hangi yapma renk, kâğıt üzerine tesbit etmiye muvaffak olur? Şiir, ve kafiyeden, hattâ kelime ve mâna- dan; resim, boya ve fırçadan kur- tulduğu gün hakikî şiir ve hakikî resim olacaktır.

Ben — Ha, üstadım! Müsaade buyurunuz; hatırıma eski bir e- debiyat münakaşası geldi. Orada şöyle bir beyit vardı; o vakit çok hoşuma gitmişti. Şimdi bu beytin kofluğunu anlıyorum.

— Hangi beyit o?

Beyit

Kafiye sem için artık bırakın kaideyi
Diye tarif ediyor vay gidi üstadı edep.

— Evet.. evet, kof bir beyit. sadede gelelim. «Şiirde yapılan inkılâp, önce kafiyeden başla- mıştı» demiştim. Bundan sonra sıra vezne gelince güçlük çekme- dik; çünkü alındıran olmadı. Ka- fiye için yapılan gürültülerin hiç birisi burada yapılmadı. Şimdi sıra mânadadır; bunu da kolayca ekarte edeceğiz, hattâ yarı yarıya ettik bile. İyi düşün, perii hayal kadar uçucu, nazlı bir şey var mıdır? Hiç o sıkıntıya gelir mi? His, vezne ve tartıya girer mi, ruh ve his ölçüye vurulur mu? Tasvire hudut mu var; tasavvu- run çerçevesi mi olur? Sen vezin ve kafiye ararken melâikei ilham bekler durur mu? Sen şairin ka- fasını terzi masası mı sanıyorsun? Her ilhama ayrı bir kaftan biç- sin. İşte Atalay! Eski şiirlerdeki his ve hayal düşüklüğü hep bu sebeplerden ileri gelmiştir.

Ruhu, hissi, hayali kaideye sok- mak tabiiyeti bozmak değil mi- dir? Herhangi bir güzelliği ya- kından ve çıplak seyretmekten daha zevkli ne olabilir? İyi bil ki vezin ve kafiye diye şahidi şiirin eğnine aba ve kebe makulesi şey- [illegible] sakatlığın ta ken-

Vakit ilerlemiş, üstad da esne- meğe başlamıştı. Müsaade iste- dim. Lûtuf buyurdular, ayağa kalktım. Gözlerim kararmıştı, az kala düşecektim; bol ve zengin ışığa gelen bir göz gibi gözlerim bu feyyaz ilim ziyasile kamaşmış- tı. Beynim bu kadar çeşitli malû- matı alamıyordu, âdeta sersemle- miştim.

Kendimi toparladım, saygıyla ellerini sıkarak ayrıldım. Yüklen- miş olduğum irfan yükünün altın- da ezilecek gibiydim.

Fazıl Ahmet, bir yazısında «Bir makaleyle efendim dersiam ettin beni» demişti. Bunu okudu- ğum zaman obartmanın bu dere- cesine şaşıp kalmıştım. Sayın İb- rahim Alâeddini bir ziyaretle ben, allâme olacak kadar bilgi yüklendiğimi gördükten sonra değerli şaire hak verir oldum. İki saat gibi kısa süren bir zaman zarfında bana neler öğretmemişti!.. Nenler!.. (Süyufülkavati) [*] müellifinin torununa yaraşan da budur. *(SON)*

[*] *Bu kitap sayın bilgin ve büyük edip Bay İbrahim Alâeddinin dedeleri Fetva Emini Filbevî Halil Efendi tarafından Cemaleddin Efgânînin taşkın fikirlerine karşı yazılmıştır. Sultan Azizin bir fermaniyle arapçadan Türkçeye çevrilmişti. (Keskin Kılıçlar) demektir.*

SPOR

BU HAFTAKİ MAÇLAR

Vefa-Fenerle, Beşiktaş-G. Sarayla Karşılaşıyor

Beşiktaş Oyuncularını Tanıtıyoruz

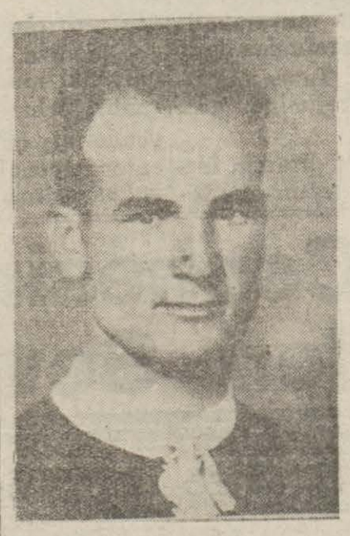

Hüsnü

Mehmet Ali

Rıfat

Şeref

Yarın dört İstanbul takımının yapacakları maçlardan sonra millî küme birincisini hemen hemen tayin etmek kolay bir iş olacaktır. Bu maçların neti- celerini sabırsızlıkla bekliyen- lerin başında Fenerbahçe idare- cileri ve tarafdarları gelmekte- dir. Bugün için sarı lâcivertli - ler şampiyonluk yolunda emin adımlarla gitmektedirler. Yal- nız yarınki Vefa maçında bir sürpriz vukua gelecek olursa Fenerbahçe için yürümekte ol- dukları yol biraz zor tükene - cektir.

Vefa, Fenerbahçeyi yenebile- cek mi?

Biz bu suale maalesef müs- bet cevap veremiyeceğiz. Fe- nerbahçenin oyun tarzından, zayıf ve kuvvetli taraflarından [illegible] derecede bah- samile Fenerbahçe takımının aksine bir sistem kullanmakta- dır. Uzun ve acık paslarla oyun oynıyan Vefalıların Fener haf hattını mağlûp edebilmeleri bi- raz güç olacaktır. Buna muka- bil zayıf bir müdafaaya malik olan yeşil beyazlılara Fener- bahçe forları nefes aldırmıya- caklar ve galip gelmek için de pek fazla yorulmıyacaklardır. Bununla beraber topun yuvar - lak olduğunu ve futbol maçla- rında da kat'î hükümler yürü- tülemediğini her ne kadar u - nutmuyorsak ta macın Vefa ta- rafından kazanılmasının büyük bir sürpriz olacağını söylemek- le en doğru bir şekilde konuş- muş oluyoruz.

Diğer maçlara gelince:

Beşiktaş - Galatasaray maçın da tahmin yürütmekten ziyade geçen hafta Galatasaray ve Fe- nerbahçenin oyun tarzlarından bahsettiğimiz şekilde Beşikta- sın da oyun sisteminden ve o- yuncuların ferdî kabiliyetlerin den konuşmayı daha alâkalı ve doğru bulmaktayız.

Beşiktaş uzun paslı, serî ve sert futbol oynıyan bir takım - dır. Bu takımın en büyük me- ziyeti mağlûbiyetten derhal ga- lip vaziyete kolay bir surette geçebilmesidir. Beşiktaşın kar- nun son dakikasına kadar gali- biyetinden şüphe etmektedir. Defansı zayıf olmakla beraber son derece enerjiktir. Bugün için Beşiktaş takımı en az o - yuncuya malik olan bir takım- dır. Bu yüzden takımında bir çok yaşı ilerlemiş eski oyuncu- lar mevcuttur.

MEHMET ALİ: 930 senesin- de Beşiktaşa girmiş ve 10 sene- denberi birinci takım kalesini müdafaa etmektedir. Güzel o- yunlarını çok seyrettiğimiz hal de bazı günler kendisinden ü- mit edilmiyecek derecede bo - zuk oyunları vardır. 25 yaşın- dadır.

HÜSNÜ: 14 senedenberi Be- şiktaş birinci takımında oyna- maktadır. Burada kendisinin meziyetlerini anlatmağa vakit ve yerimiz yoktur. Bir çok defa lar millî takımımızın kaptan - lığını etmiş olan emektar fut - bolcünün en büyük meziyeti hiç süphesiz ki temiz, centilmen bir sporcu oluşudur. 32 yaşın- dadır.

TACİ: Beşiktaştan yetişmiş- tir. 3 senedenberi birinci takım da oynamaktadır. 25 yaşında - dır.

HÜSEYİN: Beşiktaşa iki se- ne evvel girmiştir. Oyunu pek güzel olmamakla beraber takt- mı için sahada çok çalışır. 26 yaşındadır.

RİFAT: Klübünün genç ta - kımından yetişmiştir. İyi bir santrhaftır. Yalnız oyunda top- pu fazla havalandırır. Açıklara gönderdiği uzun paslar iyidir. 23 yaşında. 4 senedir birinci ta kımda oynamaktadır.

FEYZİ: Klübünden yetişmiş- tir. Bugün eski oyunlarını oy- nıyamamaktadır. Pasları mun- tazam, oyunu biraz ağırdır. 28 yaşında, 8 senedir birinci ta - kımda oynamaktadır.

HAYATİ: Takımın en eski oyuncularındandır. 14 senedir birinci takımda sağ acık olarak oynamaktadır. 31 yaşındadır. Bu kadar senedir spor yaptığın dan takdire lâyık bir sporcu - dur.

HAKKI: Beşiktaşın varlığı - [illegible] takımın galip gel yah beyazlıların en bü - yük meziyeti olan bu oyuncu- nun pasları muntazam, sütleri sıkı, şarjları tehlikeli, oyunu fevkalâdedir. Askerî mekteb - ten Beşiktaşa geçmiş, 8 senedir birinci takımda oynamakta ve 4 senedir takım kaptanlığı et- mektedir. 28 yasındadır.

İBRAHİM: İyi bir futbol oy- namamaktadır. Bu mevkide oy- nadığı müddetce bir çok fırsat- ların kaçmasına sebep olmakta dır. Bir çok klüp değiştirmiştir. İzmirden Galatasaraya, oradan Güneşe ve nihayet te Beşikta- şa girmiştir. Yası 27 dir.

ŞEREF: Beşiktaşın en iyi o- yuncularından biridir. Sütü sı- kı ve bilhassa pasları çok güzeldir. Takımda pas tevziatını kendisi yapmaktadır. 8 senedir birinci takımdadır. 26 yaşında- dır.

EŞREF: Klübün eski oyuncu larındandır. Oyunda pek fazla bir is görememektedir. 13 se - nedenberi birinci takımda oy- namaktadır. Yası 30 dur.

* * *

İstanbul Futbol Ajanlığın - dan:

ŞEREF STADI:

Beşiktaş - Vefa (B) takımları saat 13, hakem: Eşref Mutlu,

HARP HATIRALARIM

YAZAN: Gl. Ali İhsan Sâbis
(Eski Birinci Ordu Kumandanı)

Her hakkı mahfuzdur:

Hindistanda mühim bir İngiliz ve Hint ordusu vardı

Birinci Kısım — Cihan Harbi

Üçüncü Fasıl — Harbe nasıl sürüklendik? - Harbe girmek istiyenlerle bunu geciktirmek istiyenlerin mücadelesi

2 Ağustos 1914 : 29 Birinciteşrin 1914

— 45 —

Bu işlere Alman erkânıharp- lerinin aklı ermezdi. Onların memleketlerinde ordunun hiç bir zamanda memleket ahalisi- ne karşı istimalıne lüzum hasıl olmamıştı.

Meselâ biz İrakta tekmil kuv vetlerimizi kâmilen memleke - tin başka tarafına sevkedince odada aşiretler, bedeviler baş kaldırır; jandarma ve polis kâ- fi gelmez; diğer taraftan Hin- distandaki İngiliz idaresi ve ku mandanlığı herhalde Basra kör fezinde bazı tahrikler yapar ve hiç olmazsa bizi mesgul et- meğe uğrasırdı. Hindistanda mühim bir İngiliz ve Hind or- dusu vardı. Bunun orada âtıl kalacağına inanmak safderun - luk olurdu.

Bunun için İrakta bir miktar kuvvet bırakmak zaruridi. Ke- za Suriyedeki tekmil kuvvetle- rimizi kâmilen baska tarafa sev kedince orada da Dürziler, çöl- deki bedeviler ve aşiretler yine baş kaldırırlar; ayni suretle jandarma ve polis kâfi gelmez. Mısırdaki İngiliz idaresi ve kuv vetleri de ayni suretle Suriye ve Arabistanda bazı tahrikler yapacaklar ve bizi mesgul et - meğe çalışacaklardı. Zaten İn - giliz Entellicens Servisine men sup ajanlar daha barış zama - nında, Arabistanda dolaşıyor - lardı.

Hicazda, Yemende ve Asirde- ki fırkalara gelince, bu fırkalar orada âsayisi muhafaza ile mü- kelleftiler. Onları ne seferber etmek ve ne de memleketin başka tarafına getirmek imkâ- nı mevcuttu.

Bizim memleketimizde başka bir hususiyet daha vardı: İklim [illegible] bahattin.

Fenerbahçe - Vefa, saat 15,15 hakem: Nuri Bosut, yan hakem leri: Samih Duransoy - Şazi Tezcan.

Galatasaray - Beşiktaş, saat 17, hakem: Sami Acıköney, yan hakemleri: Necdet Gezen - Ah met Âdem.

Giseler saat 13 te açılacaktır.

Adnan oynıyamıyor

Geçen hafta oynanan Fener- bahçe - Galatasaray maçında ayağının bileği catlıyan Adnan yarınki macta oynıyamıyacak - tır.

Bisiklet müsabakası

Beden Terbiyesi İstanbul böl gesi Bisiklet Ajanlığından:

1 — Bölge birincilik müsaba- kası 16/6/1940 tarihine müsadif pazar günü sabahı 120 kilomet- re üzerinden yapılacaktır.

2 — Yarışa tam saat 8 de başlanacaktır.

3 — Yarış yolu Topkapı - Si livri yoludur.

4 — Bu yarışa iştirak edecek olan bisikletcilerin muayyen zamandan evvel hazırlanmış ol dukları halde koşu yerinde ha- zır bulunmaları ve isimlerini hakem heyetine kaydettirmele- ri lâzımdır.

meselesi; İrak pek sıcak, Erzu- rum havalisi pek soğuk; sair taraflar mutedil. Bağdad veya Basranın sıcak çöllerine alış - mış bir nefer veya zabiti Er - zurumun buzlu muhitinde kul- lanmak pek iyi netice vermez- di. Bu aynile hurma ağacını ge tirip oraya dikerek kendisin - den hurma beklemeğe benzer- di. Gerçi Fransızlar ve İngiliz - ler Afrikanın ve Hindistanın sıcak ülkelerine mensup müs - temleke askerlerini Fransada kullandılar. Fakat o zengin mil letler, yurtlarından uzak iklim lere getirdikleri bu askerleri yeni iklimin şiddetlerinden ko rumak için pek çok itina ve ih- timam da gösterdiler. Ona gö- re giydirip teçhiz ettiler. Biz bu vaziyette değildik.

Sevkulceyş prensipleri, kat'i netice nerede alınacaksa, bütün kuvvetlerin o tarafa toplanıp kul- lanılmasını tavsiye eder. Bu pren- siplere göre ikinci, üçüncü dere- cede ehemmiyeti haiz görülen ta- raflara kuvvet ifraz edilmemesi lâzımdır. Eğer biz, Boğazlarda ve Trakyada kat'i neticeli muha- rebeler düşünüyorsak, Irak, Su- riye, hattâ şark hudutlarımızı ih- mal etmekliğimiz ve bütün kuv- vetlerimizi Boğazlar civarına, Marmara sahillerine, Trakyaya toplamaklığımız icap ederdi.

Bu, aynile, kangren olmuş bir uzvu diğerlerini kurtarmak için, kesmek, onlardan sarfınazar et - mek lüzumuna benzer. Rusyanın şark hudutlarımızdan veya İngil- terenin Irak ve Filistin cihetlerin- den tecavüzünü düşünerek o ta- raflarda kuvvet bırakırsak Bo- [illegible] gazlarda ve Trakyada pek zayıf kalacağımız tabiidir. Bu radikal düşünceyle Balkan harbinde ha- reket etseydik, düşman ordusu- nun Trakyada bizi mağlup ederek İstanbul kapılarına dayanmasile sulhe mecbur olacağımızı düşün- seydik, ve buna göre âzamî kuv- vetlerimizi Trakyaya toplasaydık belki Balkan harbini kaybetmez- dik. (Her tarafı örtmek istiyen hiçbir tarafı örtemez). Bu, sev- kulceyşin ezelî bir kaidesidir ve doğrudur.

Balkan harbinde, belki Rusya karışır diye, şark vilâyetlerimiz- deki kuvvetlerimizi orada bırak- mak, Irak, Musul ve Suriyedeki kuvvetlerimizden tamamen istifade etmemek; Makedonyayı müdafaa edeceğiz diye, orada çok kuvvet bırakarak asıl kat'i netice verecek darülharekât olan Trakyaya daha az kuvvet topla- mak; geriden gelecek kuvvetle- rin iltihakını beklemeden Trakya- da, hududa yakın mıntakalarda meydan muharebeleri kabul et - mek, affolunmaz hatâlarımızdır. Hudut civarındaki arazinin bir müddet için düşman istilâsına terkedilmesine cevaz vermiyen fazla merhametli yürekler, sonra Çatalca hattına kadar çekilmeğe mecbur olduğumuz zaman elbette hatâlarını anlamışlardır; fakat iş işten geçtikten sonra...

(Devamı var)

Doğum

Gazeteci arkadaşlarımızdan ve gazetemizde tarihî fıkralar yazan Bay Şevki Yeşimin oğlu Ragıp Şevkinin dün bir kızı dünyaya gelmiştir. Yavruya ve ebeveynine uzun bir hayat te- menni ederiz.

BİR FAKİR KIZIN HİKÂYESİ

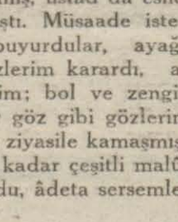

Edebî Tefrika No. 45

Köşk büyük olduğu için Nadi- e Hanımla kızı ve damadı için e ayrılmış odalar vardı. Behire u odaları tanzim ettiği gibi dok- r için de köşkün büyük bir oda- nı ayırmıştı.

Nadide Hanımın köşke taşın- ak kararı, Behireyi lâkayt bı- ktı. Genç kız, her ne olsa, kim- nin işine karışmamak itiyadın- a olduğu için, büyük hanımla ızının ve damadının beraber bu- ınması onu fazla alâkadar etmi- ordu. Vakıâ Nadide Hanımın elmesi çocukların terbiyesi üze- nde yine fena tesir gösterebilir- , fakat bunu düşünmek te niha- yet genç kızın vazifesi değildi. Bunu düşünmek ve icabeden ted- biri almak nihayet doktora taal- lûk eden bir meseleydi.

Yalnız Macide, büyük annesi- le halasının geleceği haberinden hiç memnun olmadı. O, bu kalaba- lık arasında rahatlarının kaçaca- ğını ve bilhassa o kadar merbut olduğu mürebbiyelerinin üzüleceğini düşünerek içinden «Keşke büyük annem hiç gelmese de ya- zı burada yalnız başımıza geçir- seydik» demişti. Diğer iki küçüğe gelince onlar, büyük annelerinin geleceğinden memnundular. Bilhassa Kâmran, Celâl Beye dai- ma takıldığı, onun alık hallerin- den hoşlandığı ve bilhassa ona muziplik yaptığı için pek sevin- mişti.

Haftanın sonunda Nadide Ha- nımla kızı ve damadı, yanlarında bir sürü bavullar olduğu halde köşke geldiler, onlar gelir gelmez de gürültü başladı. Evvelâ her üç de odaların taksimi meselesin- de uyuşamadılar. Celâl Bey deni- ze karşı ve güneşli oda istiyordu. Behire ise o odayı bilhassa dokto- ra ayırmıştı. Celâl Bey buna kızdı ve bir hayli söylendi. Doktorun sıhhati iyi olduğunu, güneşli oda- ya ihtiyacı bulunmadığını, zaten köşkte çok oturmıyacağını ileri sürerek o odayı almakta ısrar e- diyordu. Nihayet kayın validesi müdahale ederek buna mani ol- du. Çünkü doktorun köşke taşın- dığı vakit, arka tarafta küçük bir odanın kendisine tahsis edildiği- ni görünce canı sıkılmak ihtimali vardı. Nihayet köşkü tutan, her türlü masrafı ve külfeti üstüne a- lan ve kayın biraderine de hatır için bakan bu adamın kendisine, ailenin âdeta bir vekilharcı gibi muamele edilmesine tahammül etmiyerek bir gün herkese hadd- ini bildirecek surette ters muame- le etmesi hatıra gelebilirdi. Nadi- de Hanım da bunu düşünmüş o- lacak, ki Celâl Beyi başka bir oda intihabına ikna etti. Ondan sonra bir müddet te kayın valide, kızı ve damadı arasında eşyaların tak- sim edilmesi ve yerleştirilmesi kavgası oldu. Behire bu kavga- lara zaten Şişlideyken de alışık olduğu için hiç ehemmiyet ver- memekteydi. O, vakit gelince ço- cukları alıp mutat gezmiye çıktı. Yalnız aşçı kadın haftalardanberi Behirenin sakin ve terbiyeli hali- ne alıştığı için köşke baskın ya- pan bu garip insanların aile gürül- tüleri karşısında şaşalayıp kaldı. Bu gürültüler yemek va[illegible]e ka- dar devam etti. Behire çocukları gezmeden getirdikten sonra he- men mutfağa girip yeni gelenlere göre yemeklerin hazırlanmasına hem nezaret, hem de yardım etti.

Genç kız bütün manasile bir a- ile kadını olmuştu. Daha o gün sabahtan fazla sebze ve yine fazla miktarda et tedarik etmiş, öğle yemeğini sofraya oturacakların a- dedine göre hazırlatmış, hattâ Nadide Hanımın beğeneceği ye- mekleri de seçmekte kusur etme- mişti.

Bugünkü sofra, Şişlide olduğu gibi kalabalıktı. Nadide Hanımla kızının ve damadının münakaşa- ları sofrada da devam edip dur- du. Behire ile çocuklar bu müna- kaşalara alışık oldukları için pek ehemmiyet vermiyorlardı, hattâ küçük Kâmranla Sacide için hala- larile enişteleri arasında bitmek tükenmek bilmez kavgalar bir eğ- lence vesilesiydi. Yalnız aşçı ka- dın sofraya yemek getirip götü- rürken işittiği sözlerden hayretten hayrete düşüyordu.

Bu aile gürültüleri birkaç gün devam etti, nihayet köşkte tabii hayat bir dereceye kadar avdet etmiş oldu.

Nadide Hanım köşke gelir gel- mez, hâkimiyeti eline alıp yeme- ğe vesair ev işlerine nezaret et- mek istemişti. Fakat sabahları bizzat çarşıya gidip alınacak şey- leri tedarik hiç alışmadığı bir iş olduğu için yemekler iyi yapıla- mamıya başlamıştı Bundan der- hal çocuklar şikâyet ettiler. Hele dili durmıyan küçük Kâmran, şi- kâyeti büsbütün arttırdı, büyük annesine «Siz gelmeden evvel biz çok iyi yemekler yiyorduk. Siz gel diniz, yemekleri bozdunuz.» gibi açıkça itirazlardan bile çekinmi- yordu.

Nadide Hanım zaten bir iki gün tecrübeden sonra bu işi yine Behireye bırakmanın, kendisi için daha faydalı olacağını anlamıştı.

(Devamı var)

Tasviri Efkârın takvimi

15 Haziran Cumartesi

1359 H. Cemaziyel'evvel 8		1356 Rumî Haziran 2
Gün. 167		Hızır : 41

Ayın bu geceki safhası

Vakitler	Ezanî S.	Ezanî D.	Vasatî S.	Vasatî D.
Güneş (Yarınki)	08	45	4	28
Öğle	04	32	12	14
İkindi	08	33	16	15
Akşam	12	00	19	42
Yatsı	02	03	21	45
İmsâk (Yarınki)	06	25	02	08

YENİ NEŞRİYAT

Hacimli ve kıymetli bir eser
Meclisi Meb'usan
1877 - 1293
Müdevvini: Hakkı Tarık Us

Yukarıdaki unvanla neşredilmiş mu-tam eseri görünce 93 Meclisi Meb-ının mufassal bir tarihi yazılmış-diye sevindik ve kitabı tehalükle ık.

Bizde inkilâp dediğimiz siyasî değiş-lerin ilk esaslı ve müsbet başlangı-93 te açılmış olan Meclisi Meb'u-teşkil eder. Öyle olduğu halde millî atımızda ve tarihimizde böyle bü- ehemmiyeti haiz bulunan bu mec- ve o zamanın mufassal bir tari- yazmak himmet ve gayretini hiç se göstermemiştir. O devre ait ma-at membaı olarak elimizde galiba net Mithat Efendinin bir (Üssî in-b) ı vardır. Bu da maksadı mah- yazıldığı ve ve meselâ Mithat Pa-herhumla Namık Kemal Bey mer-un gayret ve himmetlerini küçült- gibi emelleri de muntazammın ol- için şayanı itibar bir eser değildir n haricinde tarih kitaplarımızda bu rden kısaca bahsolunur, bir de ülhamit ve devri saltanatı) kita-a, tarihî olmaktan ziyade tahkiye iyetinde biraz etraflıca bahis ve-i ittihaz edilmiştir, o cihetle bu inkilâbımızın ne olduğunu hâlâ ı surette bilmekten mahrum bulu-ruz.

İşte bundan dolayıdır, ki Hakkı Tarık Us'un eserini görünce o devrin büyük bir tarihi yazılmıştır diye sevinmiştik. Halbuki eser, devrin doğrudan doğruya yazılmış bir tarihi, değil tarihi yazmak istiyenlere başlıca merci olmak üzere ihzar edilmiş bir vesaik membaıdır. Filhakika Bay Hakkı Tarık o Meclisin bütün zabıtlarını gayet et-raflı surette toplamış, gayet dikkatli surette tasnif eylemiştir.

Bu tarzda vesaik cem ve tedvin eyle-menin ise bazan tarih yazmaktan daha müfit bir hizmet olduğunu erbabı tas-dik eder. Filhakika tarih bir ilim ise onun bir de (cem'ü vesaik) denilen ve şeklen şubesi ve fer'i addedildiği hal-de, hakikatte onun temeli olan bir ikin-ci ilmi daha vardır. Bu ilim, çok defa tarih ilminin kendisinden ziyade sa'ye, gayrete, himmete muhtaçtır ve tarih, daima ancak (cem'ü vesaik) ilminin yaptığı temel üzerine kurulur ve ancak o zaman sağlam bir bina olarak vücut bulur. Bu itibarla Hakkı Tarık Us'u kendisine hâs olan (en ufak teferrüata kadar her işi muntazam ve dikkatli yapmak) meziyetile vücude getirdiği bu eserden dolayı tebrik ederiz. Dört yüz büyük sahifelik olan bu birinci cilt, Meclisin 6 mart ilâ 16 haziran 1293 ara-sındaki devrelerin müzakeratını muh-tevidir. İkinci cilt te müteakip devre müzakerelerile vesikaları ihtiva ede-cektir.

Eser, irfan kütüphanemizde esaslı yer tutacak kıymettedir ve tarihimizle meşgul olanların başlıca mehazlerinden birini teşkil edecektir.

Böyle büyük eserler, münferit feda-kârlıkla tabedilemiyeceğinden, tabii Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda Meclis namına yaptırmıştır. O-nun da bu kadirşinaslığı takdire lâyık-tır.

Günün yazısı

(Paris)in Sukutu

(Başmakaleden devam)

tai nazarından mütaleaya alına-cak safhası vardır.

Buna hiç şüphe edilemez, ki Paris, Garp medeniyetinin umran kabiliyetini ve irfan kudretini en iyi ve en parlak surette temsil e-den bir merkezdir. Fransızlar, zekâ ve ferasetlerini incelik ve ze-rafetle telif ederek kendilerine mahsus ve çok (göze çarpan) bir medeniyet şekli vücude getirdik-leri için, bilhassa On Dördüncü Lüi zamanından, yani iki buçuk üç asırdanberi Paris, hemen bü-tün dünya milletlerinin nazarları-nı, bir miknatis cazibesile üzerine çekmiş olan bir ışık ve irfan mer-kezi olmuştu.

Paristen başka Avrupanın Ro-ma gibi çok eski ve çok tarihî, Londra gibi çok zengin ve çok ti-carî, Berlin gibi sonradan yetiş-me çok mamur merkezleri de vardır. Fakat bunlardan hiçbirin-de Parisin mukavemet edilemez cazibesi yoktur. Bu cazibe, öyle zannedildiği gibi, bu şehrin ayni zamanda bir eğlence ve sefahat meşheri olmasından ileri gelme değildir. Bu şehre dünyanın dört köşesinden koşup gelen milletle-rin ekseriyeti, Fransızın ilminden, irfanından hisse kapmak için ge-lirler. Ondan dolayıdır, ki Paris mekteplerine, irfan müesseselerи-ne her sene dolan ecnebi talebe-nin miktarı, Londra ve Berline gi-den yabancı talebe ile kıyas edil-miyecek kadar fazladır.

İşte Parisin böyle âlemşümul şöhretine binaendir, ki dün bu e-lim sukut haberi, yeryüzüne ya-yıldığı vakit, köhne dünyanın her köşesinde, hattâ en umulmaz bu-caklarında zavallı şehrin, hiç te lâyık olmadığı halde, uğradığı a-kıbetten dolayı pek çok yüreği sızlıyanlar bulunacaktır.

Paris sukutunun bilhassa bu noktai nazardan, yani dünya ef-kârında yapacağı tesir itibarile e-hemmiyeti vardır. 1918 harbin-den muzaffer çıkmış olan ve o vakittenberi bilhassa orduları için pek çok çalışmış bulunan Fran-sızlar ne yapıp yapıp yetmiş sene içinde ikinci defa payitahtlarının düşman istilâsına uğramasına meydan vermemeliydiler.

Bu çalışmalara rağmen, bir ay-danberi Alman ordularının bir türlü durdurulamaması ise, evvel-â çalışma tarzının kâfi derecede müsbet ve isabetli olmadığını, i-kinci derecede de düşmanın ha-zırlık derecesinin bir türlü tetkik ve takdir edilemediğini göster mektedir.

Şu halde, bugün Paris önünde mağlûp olanlar, Fransız askeri ve-ya kumanda heyeti değildir. Bilâ-kis Fransız askerinin fevkalâde cansiparane çarpıştığını, ateş ve ölüm saçan zırhlı canavarları âde-ta elile ve göğsile durdurmıya ça-lıştığını muhtelif şahadetlerle öğ-reniyoruz. Bu mağlûbiyet, ancak karşı tarafın senelerdenberi yal-nız bu gaye için çalışmış ve bü-tün hazırlıklarını ona göre yapmış bulunmasının bir neticesinden i-barettir.

Maamafih, yukarıda da söyle-diğimiz üzere Parisin terkedilmiş olması, askerî bir ehemmiyeti ha-iz olamaz. Fransız ordusu bozul-muş ve kuvvei maneviyesini kay-betmiş değildir. Bu ordu çekile çekile ve düşmanı üslerinden u-zaklaştıra uzaklaştıra mutlak her-hangi bir yerde yeni bir (Marne) zaferi kazanacaktır. Buna biz hâ-lâ inanıyoruz. Çünkü 1914 te (Marne) muharebesi safhalarını günü gününe ve heyecanlarla ta-kip etmiş olanlar arasında biz de bulunuyoruz.

Ebüzziya Zade
VELİD

Sümerbank Tahkikatı

Nurullah Sümerin tevkif edilmesi muhtemel, Recainin evrakı İstanbula gönderildi

Ankara, 14 (Hususî Muhabirimizden Telefonla) — İşden el çektirilen Sümerbank birleşik pamuk fabrikaları müessesesi müdürü Mithat Recai hakkındaki tahkikat evrakının İstanbul müddeiumumiliğine tevdi olundu-ğu haber alınmıştır.

Öğrendiğime göre Mithat Recainin işden el çektiril-mesi, satış işlerinde tesbit edilen ve miktarı mühim bir yekûna baliğ olan bir yolsuzluktan ileri gelmiştir. Sümerbank eski umum müdürü Nurullah Sumer hak-kındaki tahkikata devam o-lunmaktadır.

Tahkikatın mevkufen de-vam edeceği söylenmekte-dir.

Biraz da kendi irfan hayatımızla meşgul olalım

(1 inci sayfamızdan devam)

olduğu anlaşıldıktan sonra tabı ve neşri cihetine gidilecektir.

İslâm Ansiklopedisindeki bazı kelimelerin ve ibarelerin hakkile tahririne harflerimiz kifayet etmediğinden bu gibi hususiyeti haiz kelimelerle ibarelerin tab'ında istimal edilmek üzere hu-susi harfler döktürülmüştür.

Maarif Vekâleti tarafından ayrıca ihzar edilmiş olan ve nümunesi yakında neşir ve tamim edileceğini öğrenmiş bulunduğumuz bu nevi transcription-harflerinden ihtiyaç hissolunanları, İs-lâm Ansiklopedisi tercüme heyeti ta-rafından istimal edilecektir, bu cihetin temini mülâhazasile mezkûr heyet mü-tercimlerinin her birisine transcription harflerinden birer nümuneyi muhtevi formalar matbu olarak tevdi kılınmış-tır.

İslâm Ansiklopedisinde çalışan muh-telif unsurlar mevzuun esaslarına kud-retle hâkim olmuş âlimlerimizdir. Ög-rendiğimize göre icabettikçe Mısır, Irak vesaire gibi islâm memleketlerine de mektuplar gönderilerek oralarda bulu-nan beynelmilel şöhreti haiz âlimlerle temasta bulunulmakta ve mezkûr ter-cüme işinde herkesten sı'ası dahilinde istifade cihetı ihmal edilmemektedir.

İslâm Ansiklopedisini telif eylemiş bulunan muharrirler garbin tanınmış müsteşriklerinden olup eserleri yalnız ilmî zaviyeden tetkik edilmektedir. Mu-ayyen hâdise tarihlerinde yanılmak şek linde maddî hatalar bulunduğu takdir-de, meselâ 1325 tarihi yazılacak iken eserde 1352 gibi yanlış bir tarih kay-dedilmek suretile sarih maddî hata mevcut bulunduğu tebeyyün ederse bu gibi hatalar hemen metin dahilinde bir tırnak işareti içine alınan kısa tash-hihlerle tebarüz ettirilmekte, daha uzun ve kısmen tafsilâtlı tashihlere ihtiyaç gösteren yanılmalar için metin zahrın-da izahatı muhtevi bir tefsir ve tesrih ve tashih hanesi bulundurulmakta, ve çok uzun izahlara ve hattâ bazı meha-zlerden nakillere ihtiyaç gösteren tas-hihler için de mezkûr ansiklopedi ile mütenazıren hazırlanmakta olan zeyil-de yer ayrılmaktadır.

Ansiklopedinin tercüme ve tertip işi-nin tam bir muvaffakiyetle neticelen-mesi için İstanbul Üniversitesi Edebi-yat, Felsefe, Coğrafya ve Tarih şube-lerile de daima temaslarda bulunul-makta ve bu şubelerin yardımlarından istifade edilmektedir.

Heyetin reisi olan Halim Sabit, ken-disile görüşmek üzere müracaat eden bir muharririmize, hiç bir suretle be-yanatta bulunmıya mezun olmadığını söyliyerek izahat vermeyi reddetmiştir.

Hıristiyan müsteşrikler tarafından hazırlanmış olan İslâm Ansiklopedisi-nin salâhiyettar bir heyeti ilmiye tara-fından esaslı surette tashih edilmekte olup olmadığını ve böyle bir eserin Türk islâm âlimleri tarafından yeniden tertip ve tahririnin daha isabetli olup olmıyacağı hususlarını bu yüzden sorup öğrenmek mümkün olamamıştır.

Gelecek nesillerin ilmî tetkiklerine temel teşkil edecek olan son derece e-hemmiyeti haiz böyle bir eserin muh-tevi bulunduğu hatalar aynen türkçeye nakledilerek tabolunacağı yerde ve me-tin haricinde izahlarla hataların teba-rüz ve tashih keyfiyetinin tahakkuku temine çalışılacağı yerde müstakbel müdekkikklerin enzarına doğrudan doğ-ruya sahih malûmatı muhtevi mükem-mel bir islâm ansiklopedisinin hakiki salâhiyeti haiz âlimlerimiz tarafından yeniden tertip ve tahrir olunması da ayni derecede ve belki de daha az zah-metli bir meşguliyet olurdu diyenler de mevcuttur.

Maamafih ne de olsa, Maarif Vekâle-tinin esas itibarile bu kadar kıymetli ve bu kadar lüzumlu bir eseri türkçeye naklettirerek, bu yolda eserlerin, ileri-de doğrudan doğruya kendi esbabı ilim ve irfanımız tarafından tedvini için bir yol açılmış bulunması cidden şayanı takdirdir. İslâm Ansiklopedisi demek, esasen Türk Ansiklopedisi demektir, çünkü islâm tarihi ve medeniyetile Türk tarihi ve medeniyeti tamamile bi-ribirile halita ve mahlût bir haldedir. Birini diğerinden ayırıp ta müstakillen tetkike imkân yoktur. Şu halde İslâm Ansiklopedisi, bilhassa böyle tetkikli ve tashihli surette tercüme ettirmek demek, Türk irfanına en büyük hizmet-lerden birini ifa eylemek demektir.

Maarif Vekâletini bu hizmetinden dolayı çok samimî surette tebrik ede-riz.

Denilebilir, ki senelerdenberi muhte-lif Maarif vekilleri neşriyat için yüz binlerce lira sarfetmiş oldukları halde, irfan kütüphanemiz için ana kitaplar-dan addedilmesi lâzımgelen böyle bü-yük bir eser değil, hattâ bu eserin dört-te biri kadar kıymetli ve lüzumlu baş-ka bir eser meydana gelmesinde ona-yak olamamışlardır. Bu itibarla da Ma-arif Vekili Hasan Âli Yüceli takdir ve tebriki bir vazife addediyoruz.

Hitlerin Beyanatı

(1 inci sayfamızdan devam)

mütalebatında hiç kimse bulun muyor. Bir gün Amerikanın da havadan paraşütlerle veya de-nizden istilâ edilebileceği şek-lindeki iddialar ve endişeler ise gülünçtür.

«Beşinci kol» meselesi hak-kında da Hitler şöyle demiştir:

«Beşinci kol ancak memleket lerini idareden âciz olanların hayalinde yaşıyan bir korkuluk tur. Bir kaç kişinin kuvvetli ve bilhassa halk tarafından sevilen bir idarevi yıkabilmesine imkân yoktur. Eğer bir idare dahilden çöküyorsa buna hayalî bir «Be-şinci kol» un eseri nazarile ba-kanlar, kendilerini haklı çıkar-mak istiyen fazıllardır. Çünkü bir idarenin bu şekilde yıkıl-ması ancak halkın sevgi ve iti-madını kazanmamış olmasile mümkündür.

İngiliz imparatorluğunu imha etmek istediğimiz iddiaları da gülünçtür. Yüz milyonlarca in-sanı mahvetmeyi düşünmek i-çin çılgın olmak lâzım. Böyle bir niyetimiz yok. İmha edile-cek bir şey vardı. O da hodgâm emperyalist zihniyetidir. Deniz lerde serbestçe seyrüsefer et-mek hakkı inhisar altına alına-maz.»

Hitler, sulh meselesi hakkın-da da şunları söylemiştir:

«Sulhü samimiyetle istiyoruz. Sulhü istemeyin te bize ilânı harbeden İngiltere ve Fransa olmuştur. Bu vaziyet karsısın-da sulhün bizim tarafımızdan teklifine imkân yoktur. Teklif edildiği takdirde, dünya serve-tinin müsavat dahilinde taksi-mi ve müstemlekelerimizin ia-desi şartile bu sulhü kabul ede-riz.»

Halbuki Ingiltere ebediyen harbe hazır

Londra, 14 (Hususî) — Sir John Simon, bugün bir beyanat ta bulunmuş ve ezcümle söyle demiştir:

«Harp ya zaferimize kadar, veyahut ta ebediyen devam ede cektir.»

Almanya İle

İhzarî bir ticaret anlaşması yapıldı

Ankara, 14 (A.A.) — Bir kaç aydanberi Türkiye ile Almanya arasında bir ticaret anlaşması akdi zımnında müzakereler cereyan etmekte bulunduğu ma-lûmdur. İstihbaratımıza naza-ran bu kere bu müzakereler ne ticesinde bir ihzari anlaşmaya vüsul kabil olmuş ve metinler dün tarafeynce imza edilmiştir. Esas itibarile bir taraftan bir takım mallarımızın ihracatını temin eden ve diğer taraftan Almanyadan, evvelce Almanya ya yapılmış siparislerimizden bir kısmı da dahil olmak üzere memleketimize ithalât imkânı-nı veren bu anlaşma çerçevesi içinde vâki olacak emtia mü-badelesi bu hususta açılacak muayyen bir hesap üzerinden ve bu hesapta bir terakümü ön-leyecek ve böylece ithalât mu-kabili ihracatı müemmen kıla-cak bir şekilde cereyan edecek-tir.

Esas anlaşma için müzakere-lere devam edilecektir.

Zonguldak Kozlu demir yolu

Ankara, 14 (Hususî Muhabi-rimizden Telefonla) — Nafıa Vekâleti Zonguldak - Kozlu de-miryolunun münakasa proje ve şartnamelerini hazırlamaktadır. Hattın inşası kısa bir zamanda eksiltmeye çıkarılacaktır.

Tarihî Tefrika — No: 41

Türklerin elinde

YAZAN S. NİNTANSU

BİR MOSKOF ÇARI

Petro 30 bin kişilik bir ordunun başında idi

Petronun Azak Seferleri

1695 senesi baharında, Petro büyük hazırlıklar yaptıktan sonra yola çıkmıştı. Moskovadan ayrı-lışı çok büyük tezahürata yol aç-mış, şenlikler yapılmıştı. Otuz bin kişilik bir ordunun başındaydı. Yanında bütün müşavirleri, arka-daşları, dostları, yetiştirdiği as-kerlerinden mürekkep iyi talim ve terbiye görmüş bir kuvveti var-dı. Askerinin yarısı süvari, yarısı piyadeydi. Bir miktar topçusu da vardı. Bu kuvveti şu şekilde sıra-lamıştı. Süvarisi önden gidiyor ve keşif vazifesini görüyordu. Bunların başında Şeremetiyef vardı. Piyadenin başında atlı ola-rak kendisi, Mençikor, ve gene-ralliğe terfi ettirdiği hocası Lafor bulunuyordu.

Topçuya mühendis Jansen ku-manda ediyor, Şölman, Simon da ona yardım ediyorlardı. Borizan Çirkof Petronun yanında, Pavlof onbaşı da öncülerin önünde gidi-yordu. Daha diğer ecnebi zabit-lerin hepsi çarın hassa askerinin başında onun arkasında atlı ola-rak Petroyu takip ediyorlardı. Petro bir tedbir olmak üzere de kazakları Dinyeper nehrinin dö-küldüğü yere kütle halinde sev-kettirmiş, bu suretle Kırım Hanı-nı aldatmıya çalışmıştı...

Anası Natali Narişkinle vedâ hazin olmuş, yetişmiş oğlunu böy-le seferi bir halde karşısında gö-ren yaşlı çariçe, Preobrayensko-ye köyünde geçen çocukluk gün-lerinin hakikat olduğuna ancak o zaman inanmıştı... Gözleri ya-şaran çariçe:

— Petro, demişti.. şimdi baban ve Vasiloviç bugünleri görmüş olsaydı, kimbilir ne kada sevine-ceklerdi...

— Evet anne... Babam sevi-necekti... Çünkü Rus tarihinde ilk defa bir çar, bizzat ordusunun başında harbe gidiyordu... Vasi-loviç sevinecekti, çünkü hayalin-de yaşattığı günler nihayet bir hakikat olmuştu. Fakat acaba sen seviniyor musun? Asıl bana o lâ-zım anne...

— Bana gelince, seni aldatmış olmamak için tekrar etmeliyim ki Petro, ben memnun değilim!.. Çünkü her harp beni korkutuyor. Giden gelmiyebilir, gelen yaralı, veya noksan dönebilir... Tanrım bana bu acı günleri göstermesin.

—Anne... Bir insan harbe se-vinerek gitmelidir. Ölümü düşü-nenler mutlak ölürler. Yaralan-mak veya bir uzvunu kaybetmek de kabildir. Sağlam götürülüp sağlam getirilecek bir tek şey vardır. O da bir milletin şerefi... Asıl benim düşüncem budur...

— Hakkın var Petro... Fakat bununla beraber seni de her anne gibi düşünmeğe mecburum. Fazla olarak Rusyayı da düşünmek mecburiyetinde olan bir anne bu-lunuyorsam!..

— Bu topraklar şimdiye kadar bakımsız, başsız ve kimsesiz kal-mıştır anne... Fakat bugün Pet-ron, küçüktenberi içinde duyduğu heyecanını ortaya atarak ferahla-mak istiyor. Evet, Rusya deniz-lere inmelidir, Allahaısmarladık.

Ana oğul kucaklaşmışlar ve ilk defa ayrılmışlardı.

(Devamı var)

Paristeki Talebemiz

Ankara, 14 (A.A.) — Harici-ye Vekâletinden tebliğ edilmiş-tir:

Paris baskonsolosumuz Cev-det Dülger'den Fransadaki ta-lebemiz hakkında Hariciye Ve-kâletine gelen telgrafname ay-nen aşağıdadır:

Resmî ve hususî talebeden, bu saate kadar vize ve pasaport alanlar doksan beş kişidir. Bü-yük elciliğin talebeye «istiyen gidebilir», «istiyen kalabilir» tebliği üzerine konsolosluğun nakdî yardımile çıkış vizesi a-lıp haber vererek gidenler sun lardır:

Ergene, Boylu, Erhanoğlu, Ulusoy, Budak, İsmen, Atmer-soy, Ergil, Uluand, Erkmenol, Yasa, Urgan, Tiner, Yalabuk, Batuk, Eskici, Epirden, Peki-nel, Rona, Atsan, Gelenbevi, Gömülü, Ekicioğlu, Corluhan, Dosdoğru, Ansen, Bayjai, Çöl-gecen, Kankat, Turgay, Azak-oğlu, Derman, Meliha, Armay, Baraz, Tiner.

Bunlardan maada yardımsız veya konsolosluğa haber ver-meden daha 15 talebenin yur-da döndüğü tahmin edilebilir. Yine iane ve iade parasından ve maariften gönderilen para-dan tafsilât ve miktarı ayrıca arzedilecek yardımla Paristen cenuba gidenler şunlardır:

Kalmıklar, Obay, Aytuğ, Bağ-oğlu, Güreli, Copuroğlu, Bengi-su, Kulay, Aybar, Rifat Cim-boz, Ulucay, Dobra, Burcu, Ce-mile, Alâiyeli.

Yine yardım görüp imtihan-larının geç bittiği iddiasile şim diye kadar gitmiyenler:

Gürsoy, Özbay, Aytaç, Sayar, Kocamemiş, Akbay, Hamamcı-oğlu, Taner, Pirinççioğlu, Ta-nancı, Dicleli, Barda Yeşil, Çok değerli, Özgür, Öztürk, Sebuk, Çaucı, Dalayman, Necip Alâi-yeli.

Bu son talebe dahi Parisin malûm vaziyeti dolayısile der-hal şehri terketmek istediklerin dan bu sabah bizzat Prefet ile temas ederek nakliye vasıtası istedim. Bütün vasıtaların mü-sadere edilmiş olması ve ciheti askeriyece kullanılmakta bu-lunması hasebile imkân görüle-memesi üzerine bütün elde-teki otomobillerden bir tanesi-ni kalan talebenin en yakın ve emin bir yere nakli için âcilen ve muvakkaten gönderilmesini telle ve telefonla istedim.

Belçikadaki talebemiz

Ankara, 14 (A.A.) — Harici-ye Vekâletinden tebliğ edilmiş-tir:

Belçikadaki talebemizin Al-manya yolile memleketimize avdetlerini temin için icap eden tedbirlere tevessül edilmiştir.

Pazarlıksız satış kanunu değişiyor

Ankara, 14 (Hususî Muhabi-rimizden Telefonla) — Ticaret Vekâleti Ankara, İstanbul ve İzmirde tatbik edilen pazarlık-sız satış kanununu değiştiren bir projeyi bugünlerde Başve-kâlete verecektir. Bu proje millî korunma kanunile fiyat mürakabesi hakkındaki karar-name hükümlerine uygun bir tarzda hazırlanmıştır.

Başından yaralandı

Büyükdere kibrit fabrikası avlusundaki inşaatta çalışan ve Büyükderede Küçük Buzhane sokağında 7 numarada oturan Hıristo, iskele üzerinde çalışır-ken bir buçuk metre yüksek-likten düşerek başından yara-lanmış, tedavisi yapılmıştır.

Borsa harici altın fiyatları

	Lira	Kr.
Hamidiye, Reşadiye	24	40
Kalın Beşlibirlik	106	50
Külçe altın gramı	2	73

ZAYİ

Elektrik şirketinden aldığım bonservisi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Kadıköy, Pazaryolu İkinci sokak, İzzet Bey apartıman No. 6 *Feyzi Tetik*

Fiyat Murakabe Komisyonları Teşkil Ediliyor

(1 inci sayfamızdan devam)

fında diğerlerinin de kurulması nihayetlenmiş olacaktır.

2— Bu komisyonlarla müte-vaziyen, fiilen fiyat mürakabesi-ni yapacak olan fiyat kontrolör-lerinden mürekkep olmak üzere Ankara, İstanbul ve İzmirde bi-rer Fiyat Mürakabe Bürosu da meydana getirilmiştir. Diğer vilâ-yet merkezlerinde fiilî mürakabe işleri bizzat valinin tavzif edeceği memurlar tarafından ifa edilecek-tir.

Bu suretle fiyat mürakabe teş-kilâtımız meydana getirilmiş ol-maktadır.

3 — Bu teşkilâta verilen tali-matta bilhassa şu noktalar üze-rinde durulmuştur:

Bir malın fiyatı muayyen bir seviye arzetmekteyken, talebin artması, mal mevcudunun azal-ması, ithal imkânlarının daralma-sı veya külliyen kapanması gibi maliyet unsurlarına taallûk etmi-yen sebeplerle fiyatların yükselti-lmesi tecviz edilemez. Bu gibi se-bepleri ileri sürerek fiyatlarını arttıranlar, Millî Korunma Kanu-nunun 32 ve 59 uncu maddeleri-ne tevfikan derhal Cümhuriyet Müddeiumumiliklerine tevdi edi-leceklerdir.

Fiyatların yükseltilmesini an-cak maliyet unsurlarının artması meşru kılabilir. Fakat maliyetin her artışı da satış fiyatını yükselt-mek için muhik sebep teşkil et-mez. Bir malın muayyen bir tica-ret şubesinde mutat olmıyan mü-teaddit ellerden geçirilmesi sure-tile de fiyat artmış olabilir. Bu takdirde araya giren yabancı eller Millî Korunma Kanununun 32 n-ci maddesinde sözü geçen zincir-leme ticaret suçunu işlemiş olur-lar. Bunun cezası, 59 uncu mad-dede yazılıdır.

Zincirleme ticaret suçunun vu-kuu için mutlaka bir ticaret şube-sinde yabancı kimselerin araya girmesi de icabetmez. Ayni tica-ret şubesinde çalışan tacirler ara-sında malın mutattan fazla olarak devretmesi de ayni mahiyettedir.

Bir malı müteaddit devirler yaptıktan sonra satın almış olan sonuncu tacirin vaziyetine gelin-ce, bu tacir, o malı kaça almışsa bunun üzerine normal kârını ilâve ederek satış yapan hüsnüniyetli bir tacir vaziyetinde görünebilir. Hakikat böyle değildir. Her tacir, piyasada meşgul olduğu madde-lerin esasına müstenit olan haki-ki fiyatını bilir. Binaenaleyh, elli kuruş değdiğini bildiği bir malı, halkın zararına olarak, yüz kuru-şa satın almıya ve ona göre satmı-ya rıza gösteren tacir de zincirle-me ticaretin hudutları içine girmiş olur.

Bütün bu hallerde Millî Korun-ma kanununun 32 nci maddesi delâletile 59 uncu maddesindeki müeyyideler tatbik edilecektir.

Mürakabe teşkilâtına verilen talimat meyanında tüccarlarımı-zın bilmesini lüzumlu gördüğü-müz bir nokta da şudur:

Avrupada veya sair menşe memleketlerinde bir malın fiya-tının artmakta olması dolayısile memleketimizde de o mal fiyatla-rının otomatik surette arttırılma-sı kabul edilemez. Böyle bir mal daha pahalı olarak fiilen memle-kete ithal edilmedikçe sırf, men-şe memleketlerde kurların yük-selmesi sebebi ileri sürülerek bi-zim fiyatlarımızın da arttırılması, bahsi geçen 32 nci ve 59 uncu maddelerin şümulü dahiline girer.

Tüccarlarımızın bu noktalar üzerine dikkat bakımını çekeriz.

Büyük Millet Meclisinde

(1 nci sayfadan devam)

kanunile bu kanunun bazı mad-delerini tadil eden kanunların bir kısım maddelerinin değiştirilmesi ve yeniden bazı hükümler ilâve-sine dair kanun lâyihasının müza-keresine geçmiştir.

Bugünkü toplantıda birinci mü zakeresi ikmal edilen kanun lâyi-hası üzerinde ileri sürülen bir mü-taleaya karşılık olan Adliye Ve-kili Fethi Okyarın verdiği cevap-ta yeni hükümlerle imtihan usul-lerinin kaldırılmakta olmasına mukabil staja tâbi olanlarla mes-lekte bulunanların iki sene zar-fında seciyeleri, halleri nazarı iti-bara alınarak ehliyetleri sabit ol-duktan sonra muavin sıfatile hâ-kimlik sınıfına geçeceklerini işaret eylemiş ve demiştir ki:

Bir defa hâkimlik sınıfına geç-tikten sonra, hâkimler mütemadî surette imtihana tâbidir. Bunların verdikleri kararlar Temyiz Mah-kemesinden geçecek, ona göre not alacak, ona göre terfi edecek veya etmiyeceklerdir. İki defa terfiden mahrum olanlar da mes-lekten tasfiye edileceklerdir. Mak sat, imtihana girmesi ve liyakati-nin tecrübe edilmesi ise bundan daha büyük imtihan tasavvur et-miyorum. Yazı ile herhangi bir talebeyi imtihana tabi tutmakta hiçbir fayda yoktur. Nazarî ola-rak imtihan verenlerin meslekte muvaffak olacaklarına dair eli-mizde bir emare yoktur. Onun i-çin ayrıca nazarî olarak imtihana atbi olmalarında fayda görmüyo-rum. Belki zarar da vardır. Yük-sek mektep mezunu herhangi bir genç, bir vekâlete intisap etmek isterse hiçbir zaman imtihana tâ-bi tutulmaz. Yalnız Adliye Vekâ-letine intisap ettiği takdirde imti-hana tâbi tutulacak olursa Adliye Vekâletine intisap etmek istiyen hukuk mezunlarının adedini a-zaltmaktan başka bir netice ver-mez. Bizim bugün hakikaten hâ-kimlere fazla ihtiyacımız vardır. Binaenaleyh bu imtihan kaidesi-nin, zaten şimdiye kadar hiçbir surette tatbik edilmemiş olan bu imtihan kaidesinin ikasında hiçbir fayda yoktu, belki de mahzur vardır. Binaenaleyh bu mütalea ile imtihan kaydını kaldırdık.

Benzin tasarrufu için

Otobüs ve taksiler tahdit edilecek

Ankara, 14 (Hususî Muhabi-rimizden Telefonla) — Son za-manlardaki petrol ithalâtının, memleketin bugünkü ihtiyacı-na kifayet etmesi maksadile hü kûmet benzin sarfiyatını azalt-mak üzere yeniden bazı tedbir-ler almağa başlamıştır. Bu me-sele bundan bir müddet evvel tetkik edilmiş ve bazı esaslar hazırlanmıştı.

Tren yolu güzergâhlarında ve banliyö hatlarında otobüs sefer lerinin men'i ve şehirlerde tak-si miktarlarının tahdidi bu e-saslar meyanındadır.

İTİZAR

Münâkericatımızın çokluğun-dan dolayı müsabakamıza iştirak eden ve kitap kazanan oku-yucularımızın listesini dercede-medik Özür dileriz.

HER AKŞAM
İSTANBUL'UN MERKEZİ OLAN
TEPEBAŞI BELEDİYE BAHÇESİNDE
SAFİYE
Çok kıymetli sanatkârların iştirakile 18 kişilik saz heyeti,
Millî oyunlar ve varyete numaraları

RADYO

15 Haziran Cumartesi

13.30 program ve memleket saat ayarı, 13.35 Ajans ve meteoroloji haberleri, 13.50 Müzik, Çalanlar: Cevdet Çağla, Fahri Kopuz, Zühtü Bardakoğlu, Hayri Tümer, Okuyan: Radife Erten, 1 — Sadullah ağa - Şevkefza şarkı: (Açıldı nevbahar), 2 — Hikmet bey - Şevkefza şarkı: (Ben esiri handenim), 3 — Rifat bey - Hüseyni şarkı: (Vaslınla cana pek neş'elendim), 4 — Hüseyni şarkı: (Kara koyun yayılır), 5 — Hüseyni şarkı: (Sinemde bir tutuşmuş), 14.15 Halk türküleri, Aziz Şenses ve Sarı Recep, 14.30 Müzik: Riyaseticumhur bandosu (Şef: İhsan Künçer), 1 — Maquet: Marş, 2 — Waldteufel: Dolores (Vals), 3 — Rossini: Eemiramis operasının uvertürü, 4 — Luigini: Mısır Bale'si, 15.15/15.30 Müzik: Cazband (Pl.), 18.00 Program ve memleket saat ayarı, 18.05 Müzik: Hafif müzik (Pl.), 18.30 Müzik: Radyo caz orkestrası (Şef: İbrahim özgür), 19.00 Konuşma, 19.15 Müzik, Çalanlar: Cevdet Çağla, Fahri Kopuz, Zühtü Bardakoğlu, Basri Üfler, Okuyan: Azize Tözem, 1 — H. Yusuf - Hicaz şarkı: (İşte beşer mislin var mı senin), 2 — Hicaz şarkı: (Hastayım yaşıyorum), 3 — Tanburi Ali - Hüzzam şarkı: (Tersa güzelim), 4 — H. Arif bey - Hüzzam şarkı: (Küşâde tallim), Okuyan: Mahmud Karındaş, 1 — Sel. Pınar - Karcığar şarkı: (Sana gönül verdim), 2 — Şükrü Tunar - Karcığar şarkı: (Hasta bir ümit ile), 3 — Hüseyni türkü: (Sabahtan kalkdım), 4 — Hüseyni türkü: (Kızıl Irmak), 19.45 Memleket saat ayarı, Ajans ve meteoroloji haberleri, 20.00 Müzik, Çalanlar: Cevdet Çağla, Fahri Kopuz, Basri Üfler, Zühtü Bardakoğlu, Okuyan: Radife Erten, 1 — Lemi - Rast şarkı: (Sazın gibi sinem dahi), 2 — Rast şarkı: (Gönül kurtulmuyor), 3 — Dede - Rast şarkı: (Hatırımdan çıkmaz asla), 4 — Refik Fersan - Hicaz şarkı: (Geçdi rüyâ gibi), 5 — S. Ziya - Hicaz şarkı: (Olalı ben sana bende), 20.20 Müzik: Halk türküleri: Ahmet Gürses, 20.30 Konuşma (Günün meseleleri), 20.50 Müzik: Koşma, divan ve semailer. Çalanlar: Cevdet Çağla, Basri Üfler, Zühtü Bardakoğlu, Fahri Kopuz, Okuyan: Mustafa Çağlar, 21.20 Müzik: Küçük orkestra (Şef: Necip Aşkın), 1 — Hans Schneider: Meşhur Nekaratlar (potpuri), 2 — Tschaikowski: Eleji (Hazin parça), 3 — Haydn: Yaradılış, 4 — Ganglberger: Küçük Flüt için konser parçası, 5 — Lanner: Romantikler (Vals), 6 — J. Strauss: Büyük Vals, 7 — Armandola: İspanyol aşk şarkısı, 22.20 Serbest saat, 22.30 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri; ziraat, esham - tahvilât, kambiyo - nukut Borsası (fiyat), 22.50 Konuşma (Ecnebi dillerde - Yalnız Kısa-Dalga postasile), 22.50 Müzik: Cazband (Pl.) (Saat 23.20 ye kadar yalnız Uzun-Dalga ile), 23.25/23.30 Yarınki program ve kapanış.

HAYATTA MUVAFFAK OLMAK İSTİYORSANIZ.
ŞIK GİYİNİNİZ!

Bu kaide, içtimai icabatındandır. Bu ihtiyacınızı ancak yeni kurulan
K. S. K.
Büyük Giyim Evi
Sizi ve çocuklarınızı tatmin edecek
YENİ KUMAŞLAR
YENİ MODELLER
MÜKEMMEL BİÇKİ
TEMİZ DİKİŞ
Adres: Eminönü NİMET gişesi karşısında No. 13-15

Tasviri Efkâr

Nüshası (5) kuruştur

Abone şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 kr.	2700 kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve zıyaıdan mes'uliyet kabul olunmaz.

İNHİSARLAR U. MÜDÜRLÜĞÜNDEN :

I — 200.000 adet sinek kâğıdı müteahhidi nam ve hesabına pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık 19/VI/940 çarşamba günü saat 14,30 da Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Pazarlığa iştirak edeceklerin kendi nümunelerile birlikte tayin olunan gün ve saatte teklif edecekleri fiyat üzerinden %7,5 güvenme paralarile mezkûr komisyona müracaatları ilân olunur. (4945)

İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden :

M M markalı bilânumaralı 1200 kilo saf sıkletinde 601 lira 20 kuruş değerinde vernikli boya 17/6/940 tarihinde saat 13 te Sirkecide Reşadiye caddesinde Halı antreposundaki Gümrük satış müdürlüğünde 1549 sayılı kanun hükmüne tevfikan ve 2490 sayılı kanunda yazılı usuller dahilinde açık arttırma suretile satılacaktır. İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesikaları ibraz ederek %7,5 pey akçelerini saat 12 ye kadar vezneye yatırmış olmaları. (4955)

Kuleli Askerî Lisesi Direktörlüğünden :

Kuleli ve Maltepe Askerî liselerinin ikinci ve üçüncü sınıflarına girmeğe istekli ve bütün girme şartlarını haiz olan namzetlerinin seçme sınavları 21 - 22 - 24 haziran 940 günleri Kuleli ve Maltepe Liselerinde yapılacaktır. Namzetlerin en geç 21/6/940 günü saat sekizde işbu liselerde bulunmaları. (61) (4942)

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen nakliye ücreti (754150) lira olan takriben (325.500) ton maden kömürünün Ereğli kömür havzasından muhtelif Türk limanlarına naklettirilmesi işi 28/6/1940 tarihli cuma günü saat 15 te Ankarada İdare binasında kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmustur.

Bu eksiltmeye girmek istiyenlerin (33916) liralık muvakkat teminatla kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler beş liraya Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (4803)

* * *

Muhammen bedeli (820) lira olan (500) Kg. sarı balmumu 28/6/940 cuma günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (61) lira (50) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (4806)

* * *

Muhammen bedeli 3758.40 lira olan 20.88 M3 kızıl ağaçtan mamûl muhtelif kalınlıkta kontrplâk açık eksiltme usulile satın alınacaktır. Münakasa 26/6/940 carşamba günü saat 11 de Sirkecide 9. İşletme binasında A. E. komisyonu tarafından yapılacaktır. İsteklilerin ayni gün ve saatte kanunî vesaik ve 281.88 lira teminatla komisyona müracaatleri lâzımdır. Şartnameler parasız olarak komisyondan verilmektedir. (4811)

* * *

Bilecik deposuna bir sene zarfında gelecek olan takriben 10000 ton kömürün vagonlardan yere indirilmesi ve ayni miktar kömürün de makine veya vagonlara yükleme işleri 8/7/940 tarihine müsadif pazartesi günü saat 15 te H. Paşada gar binasında birinci işletme komisyonu tarafından açık eksiltme usulile ihalesi yapılacaktır. Muhammen bedeli:

Beher ton kömürün vagondan yere indirilmesi için 7 kr. ve beher ton kömürün yerden makine veya vagona yüklemesi için de 12 kuruştur.

Eksiltmeye girmek istiyenler kanunun tayin ettiği vesaikle 142,5 liralık muvakkat teminatlarile birlikte eksiltmeye tayin edilen gün ve saatte komisyona müracaat etmeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyon ve Bilecik deposu tarafından parasız olarak verilmektedir. (4916)

BORSA

14 - 6 - 1940		Açılış - Kapanış
Londra	1 Sterlin	5,24
Nev-York	100 Dolar	145,—
Paris	100 Frank	2,9375
Milano	100 Liret	7,2275
Cenevre	100 İsv. Fr.	29,2725
Amsterdam	100 Florin	—
Berlin	100 Rayişm.	—
Brüksel	100 Belga	2,96875
Atina	100 Drahmi	0,9975
Sofya	100 Leva	1,7350
Prag	100 Çek Kr.	—
Madrid	100 Peçeta	13,10
Varşova	100 Zloti	—
Budapeşte	100 Pengö	25,7250
Bükreş	100 Ley	0,625
Belgrad	100 Dinar	3,36
Yokohama	100 Yen	34,8075
Stokholm	00 İsveçKr.	31,005
Moskova	100 Ruble	—
ESHAM ve TAHVİLÂT		
Ergani		19,
Sivas - Erzurum 5 ve 6		19,35
1938 % 5 Hazine tahvili		48,25
Türk borcu II peşin		
1938 % 5 İkramiyeli		

Tuvaletinizi yaparken Pudra altına daima
KREM PERTEV
sürünüz. Pudrayı sımsıkı tutar ve akmasına mâni olur. Yağlı ve yağsız olan tüp ve vazoları vardır.

Sahibi: Z. T. EBÜZZİYA
Neşriyat Müdürü: CİHAD BABAN
Basıldığı yer: Matbaai Ebüzziya

Gelincik

GELİNCİK SİĞARASI ÇIKTI

En müşkülpesentleri de dahil olduğu halde her sınıf tütün tiryakisini memnun etmek azmında bulunan
İNHİSARLAR İDARESİ
bu kerre piyasaya arzettiği uçlu ve uçsuz GELİNCİK sigarasile, içimi tatlı ve kokulu olmakla beraber mevcut nevilerden daha ince bir sigara arayan tiryaki zümresini tatmine çalışmıştır.

Bu evsaf, bilhassa bayanlar tarafından aranıldığı için GELİNCİK, aynı zamanda onlarında sigarası olacaktır.